

Zakon o šumama

Zakon je objavljen u "Službenom listu CG", br. [74/2010](#). Vidi: [čl. 78. Zakona - 40/2011-1](#).

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuje se uzgoj, zaštita, očuvanje i unaprjeđenje šuma, planiranje, način i uslovi korišćenja šuma, izgradnja i održavanje šumskih puteva, monitoring šuma, kao i druga pitanja od značaja za šume, šumsko zemljište i šumarstvo.

Ovaj zakon primjenjuje se i na zaštitu, očuvanje i korišćenje šumskog drveća koje se nalazi van šume i šumskog zemljišta (u daljem tekstu: drveće van šume).

Opšti interes

Član 2

Šume i šumska zemljišta, kao dobra od opšteg interesa, uživaju posebnu zaštitu, koja se ostvaruje:

- trajnim očuvanjem i unaprjeđivanjem šuma i šumskih zemljišta i njihovih funkcija;
- održivim i multifunkcionalnim gazdovanjem šumama;
- očuvanjem i unaprjeđivanjem biološke i pejzažne raznovrsnosti šuma, kao i kvaliteta njihove životne sredine.

Definicija šuma, šumskog zemljišta, drveća van šume i goleti

Član 3

Šumom, u smislu ovog zakona, smatra se zemljište veće od 50 ari, koje je obraslo šumskim drvećem čiji je sklop krošanja iznad 10% površine zemljišta i visine dominantnih stabala iznad 5 m, odnosno drvećem koje je sposobno da u doba fiziološke zrelosti dostigne tu visinu.

Šumskim zemljištem, u smislu ovog zakona, smatra se zemljište veće od 50 ari, koje je obraslo šumskim drvećem:

- visine iznad 5 m, odnosno drvećem koje je u doba fiziološke zrelosti sposobno da dostigne tu visinu i čiji je sklop krošanja 5-10% površine zemljišta;
- koje nije sposobno da dostigne visinu iznad 5 m, odnosno koje je pokriveno kombinacijom drveća i niske šumske vegetacije, ako je obraslost veća od 10% površine zemljišta.

Šumom ili šumskim zemljištem smatraju se i privremeno neobrasle površine zemljišta na kojima je započelo prirodno obnavljanje šumskog drveća; protivpožarni prosjeci, zemljište obraslo nešumskom

vegetacijom površine manje od 50 ari, ako je u okviru kompleksa šume ili šumskog zemljišta; zaštitni pojasevi šumskog drveća površine veće od 50 ari i širine veće od 20 m i šumski putevi.

Goleti su obešumljena, potpuno gola ili zemljišta slabo obrasla šumskim drvećem, koja ne ispunjavaju uslove iz st. 1 i 2 ovog člana.

Šumom, odnosno šumskim zemljištem ne smatraju se: drvoređi i parkovi u naseljenim mjestima, šumski rasadnici, sjemenske plantaže i plantaže brzorastućih vrsta drveća na poljoprivrednom zemljištu.

Drvećem van šume smatraju se pojedinačna stabla ili grupe stabala na zemljištu koja ne ispunjavaju uslove iz st. 1 i 2 ovog člana.

Listu šumskog drveća, odnosno ostale šumske vegetacije iz st. 1, 2 i 3 ovog člana utvrđuje organ državne uprave nadležan za šume (u daljem tekstu: Ministarstvo).

U slučaju sumnje ili spora da li se radi o šumi, šumskom zemljištu, drveću van šume ili goleti, odlučuje organ uprave nadležan za upravljanje i gazdovanje šumama (u daljem tekstu: nadležni organ uprave).

Značenje izraza

Član 4

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) **korišćenje šuma** je korišćenje drvnih šumskih proizvoda;
- 2) **održiv način gazdovanja šumama** je obezbjeđivanje prirodnog načina obnavljanja i prirodne selekcije, podsticanje mješovite strukture sastojina koje su prilagođene stanišnim uslovima, obezbjeđivanje očuvanja trajne proizvodne sposobnosti šuma i unaprjeđenja šumskog fonda u pogledu kvantiteta i kvaliteta i povećavanja prinosa šuma, unaprjeđivanje vitalnosti i ekološke stabilnosti šuma, obezbjeđivanje očuvanja biološke raznovrsnosti šuma, šumskog zemljišta i vodnog režima, kao i drugih povoljnih uticaja koje ima šuma na životnu sredinu i ljude;
- 3) **multifunkcionalni način gazdovanja šumama** je korišćenje šuma na održiv način u skladu sa proizvodnim, ekološkim i socijalnim funkcijama šuma;
- 4) **šumska infrastruktura** su šumski putevi i mostovi, šumske vlake i objekti u šumama koji su u funkciji gazdovanja šumama;
- 5) **šumski putevi** su izgrađena šumska saobraćajna infrastruktura koja je namijenjena prevozu šumskih sortimenata, odnosno gazdovanju šumama;
- 6) **šumska vlaka** je izgrađena šumska infrastruktura namijenjena privlačenju i izvlačenju drvnih sortimenata do puta;
- 7) **sastojina** je dio šume sa karakterističnim staništem i načinom nastanka, strukturom drveća po vrstama, starosti, razvojnim stadijumima i visinama, kao i načinom uzgoja, po čemu se jasno razlikuje od drugih sastojina;
- 8) **plantaža brzorastućih vrsta drveća** je vještački podignuta sastojina sa ophodnjom kraćom od 40 godina;
- 9) **šumski proizvodi** su drvni i nedrvni;
- 10) **drvni proizvodi** su drvna biomasa, granje, kora i korijenje;
- 11) **nedrvni proizvodi** su cvjetovi, sjeme, plodovi, smola, četine i lišće šumskog drveća i grmlje; trava, mahovina, paprat, šušanj, treset i humus; ljekovito, aromatično i jestivo bilje; šumsko voće i gljive;
- 12) **zaštita šuma** je preduzimanje mjera za uspostavljanje šumskog reda (nakon sječe) i sprječavanje štetnih uticaja (biotičkih, abiotičkih i požara) na šume, kao i uklanjanje oštećenih i oboljelih stabala;
- 13) **sanitarna sječa** je sječa kojom se uklanjaju oštećena, oboljela i suva stabla u cilju sprječavanja širenja štetnih uticaja;
- 14) **degradirana šuma** je šuma koja je znatno izgubila kvalitet, vitalnost i sposobnost priraštanja i

prirodnog obnavljanja;

15) **sanacija degradirane šume, odnosno sastojine** je njena obnova sadnjom;

16) **njega šuma** je sprovođenje uzgojnih mjera sječe i radova u šumskoj sastojini;

17) **obnova šuma** je proces osnivanja novih sastojina na mjestu postojećih zrelih sastojina prirodnim podmlađivanjem ili popunjavanjem prirodnog podmlatka sadnjom;

18) **konverzija šuma** je proces prevođenja niskih, odnosno izdanačkih šuma u visoke šume direktnim (sadnjom) ili indirektnim putem (njegom odnosno prirodnom obnovom);

19) **biološka raznovrsnost** je raznovrsnost živih organizama svih ekosistema, kao i raznovrsnost u okviru vrste, između vrsta i njihovih životnih zajednica;

20) **biološka ravnoteža** je optimalno stanje šuma, odnosno šumskog ekosistema u pogledu njegovog sastava, strukture i funkcije, kao i razvoja biljnih, životinjskih i drugih vrsta.

II. PRAVA I OBAVEZE VLASNIKA ŠUMA

Prava vlasnika šuma

Član 5

Šume i šumsko zemljište, kao dobro od opšteg interesa, koriste se na način i pod uslovima utvrđenim zakonom.

Šume, šumska zemljišta i drveće van šume mogu se koristiti samo na način kojim se obezbjeđuje njihova privredna, ekološka i socijalna funkcija u skladu sa zakonom.

Pravni režim korišćenja šuma

Član 6

Šumom, šumskim zemljištem, drvećem van šume i goletima u privatnoj svojini upravljaju i gazduju njihovi vlasnici u skladu sa zakonom.

Šumom, šumskim zemljištem, drvećem van šume i goletima u državnoj svojini upravlja i gazduje nadležni organ uprave u skladu sa zakonom.

Upravljanje iz stava 2 ovog člana obuhvata pripremu i odlučivanje u pogledu gazdovanja šumama i šumskim zemljištem u državnoj svojini, kao i monitoring i kontrolu nad gazdovanjem šumama u skladu sa zakonom.

Gazdovanje šumama iz st. 1 i 2 ovog člana obuhvata pošumljavanje, odnosno podizanje novih šuma, uzgoj (njegu, obnovu i konverziju) šuma, zaštitu, očuvanje i sanaciju šuma, korišćenje šuma (sječu, izradu, privlačenje, izvoz, iznošenje i druge vidove transporta drvnih sortimenata), korišćenje nedrvnih šumskih proizvoda, izgradnju i održavanje šumske infrastrukture, promet i prodaju šumskih proizvoda, kao i održavanje i unaprjeđivanje funkcija šuma.

Šumom i šumskim zemljištem, kao ekosistemom, upravlja se i gazduje na održiv i multifunkcionalni način u skladu sa kriterijumima i indikatorima koje utvrđuje Ministarstvo.

Otuđivanje šuma i šumskog zemljišta u državnoj svojini

Član 7

Šuma, odnosno šumsko zemljište u državnoj svojini može se otuđiti samo na osnovu odluke Vlade, u slučaju ako se:

- nalazi na području koje je prostornim planom predviđeno za promjenu namjene zbog izgradnje objekata od javnog interesa;

- radi o zamjeni parcela šuma, odnosno šumskog zemljišta u državnoj svojini sa privatnim u cilju objedinjavanja šume, odnosno šumskog zemljišta u državnoj svojini, pod uslovom da se vrijednost državnih šuma, odnosno šumskog zemljišta ne smanji.

Pravo službenosti

Član 8

Vlasnik, odnosno držalac zemljišta dužan je da omogući vlasniku ili korisniku šume ili šumskog zemljišta nesmetan pristup preko svog zemljišta, odnosno zemljišta kojeg koristi do šume, radi sječe i izvoza šumskih sortimenata.

Za pristup iz stava 1 ovog člana vlasnik, odnosno korisnik šume dužan je da plati naknadu.

Međusobna prava i obaveze iz stava 1 ovog člana utvrđuju se ugovorom.

Ukoliko vlasnik, odnosno korisnik šume i vlasnik, odnosno držalac zemljišta ne postignu sporazum o vremenu, načinu i naknadi za korišćenje zemljišta, odlučuje nadležni sud.

III. INVENTURA ŠUMA I PLANIRANJE

Nacionalna inventura šuma

Član 9

Nacionalna inventura šuma vrši se periodično prikupljanjem podataka o stanju i promjenama na šumama i šumskom zemljištu.

Nacionalna inventura šuma obavlja se radi izrade planskih dokumenata u šumarstvu i razmjene informacija u skladu sa zakonom.

Nacionalnom inventurom šuma obuhvataju se šume i šumska zemljišta na teritoriji Crne Gore u odnosu na površine, tipove i strukturu šuma, drvene zalihe, prirast, izvršene sječe, biološku raznovrsnost i drugi podaci o šumama u skladu sa međunarodnim standardima.

Nacionalnu inventuru šuma vrši nadležni organ uprave, po pravilu, svakih 10 godina.

Način i metodologija vršenja nacionalne inventure šuma i bliži podaci iz stava 3 ovog člana utvrđuju se propisom Ministarstva.

Ministarstvo na osnovu izvršene nacionalne inventure šuma sačinjava izvještaj o inventuri šuma koji dostavlja Vladi Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), najkasnije šest mjeseci po završetku nacionalne inventure šuma.

Stručnu osnovu za izvještaj iz stava 6 ovog člana priprema nadležni organ uprave.

Planski dokumenti u šumarstvu

Član 10

Planski dokumenti u šumarstvu su:

- 1) nacionalna šumarska politika;
- 2) strategija sa planom razvoja šuma i šumarstva (u daljem tekstu: strategija);
- 3) plan razvoja šuma za šumsko područje (u daljem tekstu: plan razvoja šuma);

4) program gazdovanja šumama za gazdinsku jedinicu (u daljem tekstu: program gazdovanja šumama).

Za sprječavanje bespravnih aktivnosti u šumama Vlada može donijeti akcioni plan na period do pet godina u skladu sa zakonom.

Nacionalna šumarska politika

Član 11

Nacionalnom šumarskom politikom definišu se pravci razvoja i održivog gazdovanja šumama.

Nacionalna šumarska politika i prostorni plan Crne Gore moraju biti usklađeni.

Nacionalnu šumarsku politiku donosi Skupština Crne Gore, na period od 10 godina.

Nacionalna šumarska politika bliže se razrađuje i sprovodi strategijom, planom razvoja šuma i programom gazdovanja šumama.

Strategija

Član 12

Strategijom se utvrđuju ciljevi i smjernice za razvoj šuma i šumarstva, u skladu sa nacionalnom šumarskom politikom, mjere za unaprjeđenje šuma, kao i orijentaciona finansijska sredstva za sprovođenje strategije i način njihovog obezbjeđivanja.

Strategiju donosi Vlada, na period do 10 godina.

Plan razvoja šuma

Član 13

Planom razvoja šuma bliže se razrađuju ciljevi i smjernice gazdovanja šumama za šumsko područje utvrđeni strategijom i određuju gazdinske jedinice za to područje.

Plan razvoja šuma sastoji se od tekstualnog i kartografskog prikaza.

Tekstualni dio, naročito, sadrži: analizu stanja šuma i šumskog zemljišta, vrednovanje funkcija i namjenu šuma, ciljeve, kao i opšte smjernice i mjere za zaštitu, očuvanje, unaprjeđenje i korišćenje šuma.

Plan razvoja šuma, uz prethodno pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležnih za zaštitu životne sredine i turizam i jedinice lokalne samouprave čije područje je obuhvaćeno planom, donosi Vlada, na period od 10 godina.

Program gazdovanja šumama

Član 14

Program gazdovanja šumama izrađuje se za gazdinsku jedinicu i njime se obuhvataju šume u državnoj i privatnoj svojini.

Program gazdovanja šumama sastoji se od tekstualnog i kartografskog prikaza.

Tekstualni dio, naročito, sadrži:

- podatke o stanju šuma;
- analizu gazdovanja u prethodnom periodu;

- ciljeve i smjernice za održivo upravljanje i gazdovanje i mjere za realizaciju programa.

Program gazdovanja šumama donosi nadležni organ uprave, uz saglasnost Ministarstva, po prethodno pribavljenom mišljenju organa državne uprave nadležnog za zaštitu životne sredine i udruženja vlasnika šuma koje su obuhvaćene programom gazdovanja šumama.

Program gazdovanja šumama donosi se na period od 10 godina u skladu sa strategijom i planom razvoja šuma.

Ukoliko se program gazdovanja šumama ne donese do isteka roka iz stava 5 ovog člana, šumama se može gazdovati na osnovu programa donesenog za prethodni period najduže godinu dana, uz saglasnost Ministarstva.

Izvođački projekat

Član 15

Izvođački projekat se izrađuje za period od godinu dana u skladu sa programom gazdovanja šumama, na osnovu utvrđenog stanja šuma i izvršenog odabiranja, obilježavanja i evidentiranja stabala na terenu.

Izvođački projekat, naročito, sadrži: mjere uzgoja, zaštite i korišćenja šuma i plan izgradnje šumske infrastrukture u okviru odjeljenja ili odsjeka za državne šume, odnosno za posjede ili parcele za šume u privatnoj svojini, sa uslovima, načinom sprovođenja i rokovima za izvršenje tih mjera.

Izvođački projekat za šume u državnoj, odnosno za šume u privatnoj svojini izrađuje i donosi nadležni organ uprave.

Izvođački projekat za šume u privatnoj svojini izrađuje se i donosi u obliku orijentacionog plana.

Izvođački projekat iz st. 1, 2 i 3 ovog člana donosi se najkasnije do 15. decembra tekuće za narednu godinu.

Nadležni organ uprave dužan je da u postupku izrade izvođačkog projekta ostvari saradnju sa korisnicima, odnosno vlasnicima šuma .

Izvođački projekat iz stava 4 ovog člana je osnova za programsko budžetsko sufinansiranje šumskih radova privatnim vlasnicima šuma u skladu sa ovim zakonom.

Sufinansiranje radova i mjera u privatnim šumama iz budžeta Crne Gore vrši se u skladu sa izvođačkim projektom na osnovu godišnjeg programa gazdovanja šumama.

Učešće javnosti u postupku donošenja planskih dokumenata u šumarstvu

Član 16

Nadležni organ uprave dužan je da objavi nacрте planskih dokumenata iz člana 10 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona na svojoj internet stranici i obavijesti javnost o vremenu i mjestu održavanja javne rasprave i načinu dostavljanja mišljenja na planske dokumente.

Obavještenje o vremenu i mjestu održavanja javne rasprave objavljuje se i u najmanje jednom dnevnom štampanom mediju koji se distribuira na cijeloj teritoriji Crne Gore.

Javna rasprava traje najmanje 15 dana od dana objavljivanja nacрта planskih dokumenata.

Javnu raspravu iz stava 1 ovog člana sprovodi nadležni organ uprave i sačinjava izvještaj o učešću lica, organa i organizacija na javnoj raspravi i rezultatima javne rasprave.

Izvještaj sa javne rasprave

Član 17

Izvještaj sa javne rasprave o nacrtu planskih dokumenata u šumarstvu sačinjava se u roku od 15 dana od dana završetka javne rasprave i, pored podataka iz člana 16 stav 4 ovog zakona, sadrži obrazloženje o prihvaćenim i neprihvaćenim sugestijama datim u postupku javne rasprave i dostavljenim mišljenjima.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana objavljuje se na internet stranici nadležnog organa uprave.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana je sastavni dio predloga planskog dokumenta.

Usklađivanje i revizija strategije

Član 18

Strategija se usklađuje sa Prostornim planom Crne Gore i drugim strateškim dokumentima i reviduje u skladu sa promjenama i novim potrebama šuma i šumarstva.

Sprovođenje strategije

Član 19

Strategija se sprovodi na osnovu planskih dokumenata iz člana 10 stav 1 tač. 3 i 4 ovog zakona i godišnjeg programa gazdovanja šumama.

Šumska područja

Član 20

U cilju racionalnog planiranja, održivog razvoja i gazdovanja šumama i šumskim zemljištima ustanovljavaju se šumska područja.

Šumsko područje obuhvata sve šume, šumska zemljišta i goleti u granicama najmanje jedne jedinice lokalne samouprave.

Šumska područja, na predlog Ministarstva, određuje Vlada.

Šumska područja prostorno se dijele na gazdinske jedinice, bez obzira na vlasništvo šuma.

Gazdinske jedinice

Član 21

Površina gazdinske jedinice, po pravilu, obuhvata od 1.000 do 5.000 ha, u skladu sa prirodnim uslovima i reljefom terena, funkcijama i namjenom šuma, organizacionim potrebama, intenzitetom i ciljevima gazdovanja, kao i vlasničkom strukturom šuma.

Gazdinske jedinice se dijele na manje prostorne jedinice: odjeljenja i odsjeke u državnoj svojini, a u privatnoj svojini na posjed, odnosno parcelu.

Gazdinske jedinice određuju se planom razvoja šuma.

Izmjena planskih dokumenata u šumarstvu i način njihovog čuvanja

Član 22

Ukoliko se u periodu sprovođenja planskih dokumenata u šumarstvu bitno izmijene uslovi na kojima se zasnivaju planski dokumenti pristupa se njihovoj izmjeni, na način i po postupku propisanom za njihovo donošenje.

Planski dokumenti iz člana 10 stav 1 ovog zakona izrađuju se najkasnije šest mjeseci prije isteka

perioda za koji je donesen važeći planski dokument.

Planska dokumentacija iz člana 10 ovog zakona čuva se trajno, u skladu sa zakonom.

Izveštavanje o realizaciji planova

Član 23

Nadležni organ uprave dužan je da sačini izvještaj o realizaciji planskih dokumenata iz člana 10 stav 1 ovog zakona i najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu dostavi Ministarstvu.

Izveštaj iz stava 1 ovog člana Ministarstvo je dužno da dostavi Vladi do 30. aprila.

Propis o formiranju šumskih područja i gazdinskih jedinica i sadržaju i načinu izrade planova

Član 24

Propis o uslovima za formiranje šumskog područja, gazdinskih jedinica i nižih prostornih jedinica, načinu obilježavanja granica, bližem sadržaju i načinu izrade planova razvoja, programa gazdovanja šumama, izvođačkog projekta i godišnjeg programa gazdovanja šumama donosi Ministarstvo.

Informacioni sistem

Član 25

Radi obezbjeđenja neophodnih podataka i informacija o šumama, šumskim zemljištima i goletima uspostavlja se informacioni sistem za šume i šumarstvo Crne Gore (u daljem tekstu: informacioni sistem).

Informacioni sistem vodi nadležni organ uprave u elektronskoj formi.

U informacioni sistem naročito se upisuju podaci o stanju i promjenama u ekosistemu šuma, podaci prikupljeni inventurom šuma, mreži šumske infrastrukture, izvršenim radovima u šumama i vlasnicima i korisnicima šuma.

Pristup informacionom sistemu imaju Ministarstvo i organ državne uprave nadležan za informaciono društvo.

Bliža sadržina podataka koji se unose u informacioni sistem i način održavanja i korišćenja informacionog sistema utvrđuje se propisom koji donosi Ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za informaciono društvo.

IV. FUNKCIJE I NAMJENA ŠUMA

Vrste funkcija šuma

Član 26

Funkcije šuma i šumskih zemljišta (u daljem tekstu: funkcije šuma) su proizvodne, ekološke i socijalne.

Proizvodne funkcije šuma su, naročito:

- 1) proizvodnja drvnih šumskih proizvoda;
- 2) proizvodnja nedrvnih šumskih proizvoda.

Ekološke funkcije šuma su, naročito:

- 1) zaštita šumskog tla od spiranja i erozije;
- 2) očuvanje vodnog režima;

- 3) očuvanje biološke i pejzažne raznovrsnosti;
- 4) ublažavanje makro klimatskih promjena, regulacija i poboljšanje mikro klime;
- 5) vezivanje ugljenika iz vazduha;
- 6) proizvodnja kiseonika;
- 7) očuvanje stanišnih uslova za razvoj divlje flore i faune.

Socijalne funkcije šuma su, naročito:

- 1) zaštita naselja i infrastrukturnih objekata od erozije i klizišta;
- 2) povoljan uticaj na snabdijevanje vodom za različite namjene,
- 3) obezbjeđivanje prostora za odmor i rekreaciju;
- 4) razvoj ekoturizma;
- 5) povoljan uticaj na pašarenje i lov;
- 6) istraživanje i obrazovanje;
- 7) zaštita prirodne baštine;
- 8) zaštita kulturne baštine;
- 9) obezbjeđivanje lokalnog stanovništva drvetom;
- 10) očuvanje ruralnih područja;
- 11) odbrana zemlje.

Vrednovanje funkcija šuma

Član 27

Vrednovanje funkcija šuma vrši se radi određivanja namjene šuma.

Vrednovanjem funkcija šuma procjenjuje se naglašenost proizvodne, ekološke i socijalne funkcije i njihov uticaj na gazdovanje šumama.

Namjena šuma

Član 28

Šume se prema namjeni, u skladu sa funkcijom šuma, dijele na privredne, zaštitne i šume posebne namjene.

Namjena šuma se određuje planom razvoja šuma.

Bliži propis o načinu vrednovanja funkcija i namjeni šuma donosi Ministarstvo, uz prethodno pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove zaštite životne sredine.

Privredne šume

Član 29

Privredne šume su šume u kojima je naglašena proizvodna funkcija.

Šume iz stava 1 ovog člana utvrđuju se planom razvoja šuma.

Zaštitne šume

Član 30

Zaštitne šume su šume u kojima je naglašena ekološka funkcija.

Zaštitne šume određuju se aktom Vlade na osnovu elaborata o uspostavljanju i očuvanju zaštitnih šuma koji priprema nadležni organ uprave.

Nadležni organ uprave je dužan da nacrt elaborata iz stava 2 ovog člana objavi na svojoj internet stranici i obavijesti javnost o načinu dostavljanja mišljenja i sugestija na elaborat, pribavi mišljenje jedinica lokalne samouprave na čijoj teritoriji se zaštitna šuma predviđa i organa državne uprave nadležnog za poslove zaštite prirode i životne sredine.

Aktom iz stava 2 ovog člana određuje se režim zaštite, odnosno gazdovanja zaštitnim šumama.

Vlasnici privatnih šuma obuhvaćenih zaštitnim šumama imaju pravo na obeštećenje za izgubljenu dobit od ograničenja korišćenja tih šuma.

Potrebne mjere i sredstva za sprovođenje režima gazdovanja zaštitnim šumama određuju se aktom iz stava 2 ovog člana.

Šume posebne namjene

Član 31

Šume posebne namjene mogu biti šume u kojima su izuzetno naglašene socijalne funkcije i šume koje se nalaze u okviru nacionalnih parkova.

Šume iz stava 1 ovog člana, ako zakonom nije drukčije određeno, utvrđuju se planom razvoja šuma.

Šumama posebne namjene gazduje se u skladu sa ovim zakonom i zakonima kojima je uređena zaštita prirode i nacionalni parkovi.

Plan i program upravljanja nacionalnim parkovima i plan razvoja šuma međusobno se usklađuju.

Gazdovanje šumama posebne namjene vrši se na osnovu plana razvoja šuma i na osnovu planova i programa upravljanja nacionalnim parkovima.

Šume u okviru zaštićenih područja prirode i ekološke mreže NATURA 2000

Član 32

U šumama, u okviru zaštićenih prirodnih dobara, može se vršiti sanitarna sječa i mjere neophodne za njegu kojima se obezbjeđuje zaštita, stabilnost i prirodna obnova šuma, u skladu sa zakonom.

U šumama, u okviru ekološke mreže NATURA 2000, gazduje se na održiv način u cilju zaštite i očuvanja stanišnih tipova i ekološki zaštićenih lokaliteta, u skladu sa zakonom.

V. MJERE ZAŠTITE, OČUVANJE I MONITORING ŠUMA

Zabranjene radnje u šumama

Član 33

Zabranjeno je, osim u slučajevima i pod uslovima utvrđenim ovim zakonom:

- 1) pustošenje i krčenje šuma;
- 2) čista sječa šuma i sječa velikog intenziteta koja nije planirana kao redovan vid obnavljanja šuma;
- 3) sječa koja nije u skladu sa programom gazdovanja šumama;

- 4) sječa stabala zaštićenih i strogo zaštićenih vrsta drveća;
- 5) podbjeljivanje stabala;
- 6) sakupljanje nedravnih šumskih proizvoda;
- 7) sječa sjemenskih sastojina i sjemenskih stabala koja nije predviđena programom gazdovanja šumama, odnosno izvođačkim projektom;
- 8) samovoljno zauzimanje šuma i šumskog zemljišta, uništavanje ili oštećivanje šumskih zasada, oznaka i graničnih znakova;
- 9) odlaganje otpada, štetnih i opasnih materija i otpadaka, kao i zagađivanje šuma na bilo koji način;
- 10) preduzimanje drugih radnji kojima se slabi prinosna snaga šuma ili ugrožava funkcija šume.

Čuvanje šuma i šumskog zemljišta

Član 34

Poslove čuvanja šuma i šumskog zemljišta može da vrši lice koje ima srednju stručnu spremu šumarskog smjera (u daljem tekstu: čuvar šuma) sa položenim stručnim ispitom i koje ispunjava uslove za nošenje oružja, u skladu sa zakonom kojim je uređeno oružje.

Čuvar šuma ima pravo i obavezu, naročito, da:

- legitimise lica zatečena u vršenju protivpravnih radnji u šumama i šumskim zemljištima, odnosno lica za koja postoji osnovana sumnja da su izvršila takve radnje, ako ne može da utvrdi identitet tog lica na drugi način;

- pregleda vozila kojima se drvo prevozi i tovara kojima se drvo prenosi u cilju pronalaska predmeta krivičnog djela ili prekršaja;

- pregleda mjesta, osim stanova, na kojima se može nalaziti drvo koje je predmet krivičnog djela ili prekršaja;

- vrši kontrolu sakupljanja nedravnih šumskih proizvoda u šumama i na šumskim zemljištima;

- vrši privremeno oduzimanje bespravno posjećenog drveta i predmeta kojima je izvršeno krivično djelo ili prekršaj i bez odlaganja ih preda nadležnom organu;

- preduzima mjere u cilju sprječavanja pomjeranja ili uništavanja graničnih oznaka, odnosno protivpravnog zauzimanja šuma i šumskog zemljišta;

- sačini zapisnik o protivpravnoj radnji i utvrđenom činjeničnom stanju i dostavi ga nadležnom organu uprave, a po potrebi policiji i nadležnom inspeksijskom organu;

- preduzima i druge mjere i radnje za koje je zakonom i drugim propisima ovlašćen.

Čuvanje šuma radi njihove zaštite od protivpravnog prisvajanja, korišćenja, uništavanja i drugih nezakonitih radnji (odlaganje otpadnih i otrovnih štetnih materija, zagađivanje šume, uništavanje graničnih znakova i oznaka i slično) obezbjeđuje nadležni organ uprave.

Stručni ispit iz stava 1 ovog člana polaže se pred komisijom koju obrazuje Ministarstvo.

Program i način polaganja i iznos troškova polaganja stručnog ispita utvrđuje Ministarstvo.

Čuvar šuma

Član 35

Čuvar šuma vrši poslove čuvanja šuma i šumskog zemljišta u uniformi i naoružan službenim oružjem.

Čuvar šuma ima službenu legitimaciju i dužan je da prilikom preduzimanja radnji iz člana 34 stav 2 ovog zakona pokaže legitimaciju.

Bliži propis o uniformi i legitimaciji čuvara šuma, na predlog nadležnog organa uprave, donosi Ministarstvo.

Obaveza sanacije degradiranih šuma i šumskih zemljišta

Član 36

Lice koje je izvršilo sječu, odnosno degradaciju šume i šumskog zemljišta iz člana 33 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona dužno je da izvrši sanaciju šume i šumskog zemljišta u roku određenom izvodačkim projektom.

Ako sanaciju ne izvrši lice iz stava 1 ovog člana, sanaciju će sprovesti nadležni organ uprave o trošku tog lica.

Ako je lice iz stava 1 ovog člana nepoznato, sanaciju obezbjeđuje nadležni organ uprave na osnovu plana sanacije iz člana 48 ovog zakona.

Čista sječa i sječa velikog intenziteta

Član 37

Čista sječa iz člana 33 stav 1 tačka 2 ovog zakona je zahvat kojim se uklanjaju sva stabla u sastojini, na površini većoj od 50 ari, na kojoj nije predviđena promjena namjene zemljišta ili nije predviđena kao neophodna uzgojna ili sanaciona mjera.

Sječa velikog intenziteta iz člana 33 stav 1 tačka 2 ovog zakona je zahvat kojim se uklanja više od 50% dominantnih stabala, koja su glavni nosioci drvene zalihe, odnosno prirasta u sastojini, na površini većoj od 50 ari, na kojoj sječa nije predviđena kao uzgojna ili sanaciona mjera.

Izuzetno od člana 33 stav 1 ovog zakona, čista sječa i sječa velikog intenziteta mogu se primijeniti u slučaju direktne konverzije izdanačkih šuma i sanacije šuma od štetnog uticaja prirodnih nepogoda, biljnih bolesti i štetočina, ako je to predviđeno planskim dokumentima u šumarstvu.

Promjena namjene šuma krčenjem

Član 38

Promjena namjene šuma, odnosno šumskog zemljišta u građevinsko ili drugo zemljište krčenjem može se izvršiti samo u skladu sa prostorno planskim dokumentom, odnosno planom razvoja šuma u skladu sa zakonom.

Krčenje šume iz stava 1 ovog člana je zahvat kojim se uklanja svo šumsko drveće u sastojini zbog promjene namjene šumskog zemljišta.

Promjena namjene iz stava 1 ovog člana može se vršiti:

- radi izgradnje objekata za zaštitu od elementarnih nepogoda i odbrane zemlje;
- u postupku komasacije i arondacije poljoprivrednog zemljišta i šuma u skladu sa zakonom;
- u slučajevima kada to zahtijeva javni interes utvrđen zakonom ili na osnovu zakona.

Krčenje šume, odnosno šumskog zemljišta zbog izgradnje šumskih puteva i drugih infrastrukturnih objekata koji služe gazdovanju šumama, koji su sastavni dio šume, odnosno šumskog zemljišta, ne smatra se promjenom namjene.

Šumom za koju je, u skladu sa stavom 1 ovog člana, izvršena promjena namjene, do privođenja planiranoj namjeni, gazduje vlasnik, odnosno korisnik šuma, u skladu sa ovim zakonom.

Sječa koja nije u skladu sa programom gazdovanja šumama

Član 39

Sječa iz člana 33 stav 1 tačka 3 ovog zakona je sječa koja prelazi količinu utvrđenu programom gazdovanja šumama i izvođačkim projektom, odnosno rješenjem za sječu.

Paša, kresanje grana i korišćenje opalog lišća u šumi

Član 40

Paša u šumi, odnosno na šumskom zemljištu može se vršiti samo na način koji ne ugrožava funkcije šuma, na površinama koje su za pašu određene izvođačkim projektima.

Kresanje grana i korišćenje opalog lišća u državnoj šumi, odnosno na šumskom zemljištu može se vršiti samo na osnovu odobrenja nadležnog organa uprave, ako šumsko tlo nije degradirano.

Bliži uslovi pod kojima se može vršiti paša, kresanje grana i sakupljanje opalog lišća utvrđuju se propisom Ministarstva.

Zabrana izgradnje objekata u šumi

Član 41

Zabranjena je izgradnja trajnih ili privremenih objekata u šumi, na šumskom zemljištu i na goletima, koji nijesu u funkciji gazdovanja šumama, divljači i lovstva, zaštite prirode ili u javnom interesu.

Za postavljanje objekata iz stava 1 ovog člana koji su u funkciji gazdovanja šumama, divljači i lovstva, zaštite prirode ili u javnom interesu odobrenje izdaje nadležni organ uprave, u skladu sa zakonom.

Zabrana odlaganja otpada u šumi

Član 42

Zabranjeno je odlaganje otpada u šumi, na šumskom zemljištu i na goletima, osim na mjestima određenim za tu namjenu.

Lice koje je izvršilo odlaganje otpada u šumi, na šumskom zemljištu ili na goletima, na mjestu koje nije namijenjeno za odlaganje otpada, dužno je da otpad o svom trošku ukloni.

Vlasnici i korisnici šuma dužni su da iz šume, odnosno sa šumskog zemljišta uklone otpad koji su odložila nepoznata lica.

Upotreba sredstava za zaštitu bilja u šumama

Član 43

U šumi se mogu upotrebljavati samo sredstva za zaštitu bilja u skladu sa zakonom, koja ne ugrožavaju biološku ravnotežu i to isključivo za zaštitu šumskog podmlatka od štetnog uticaja divljači, zaštite od biljnih bolesti i štetočina koje nije moguće drukčije brojno smanjiti, kao i za potrebe gašenja požara.

Opšte mjere zaštite šuma

Član 44

Vlasnici i korisnici šuma dužni su da, nakon sječe i izvoza drvnih sortimenata iz šume ili nakon sanacije štete u šumi, uspostave šumski red i preduzmu druge mjere, na osnovu stručnih uputstava nadležnog organa uprave, u skladu sa propisima.

Šumski red iz stava 1 ovog člana je održavanje stanja šuma nakon korišćenja, koje obezbeđuje uslove za očuvanje šuma od biljnih bolesti, štetočina i požara, kao i očuvanje stabala, podmlatka, šumskih zemljišta, izvorišta voda i staništa rijetkih i ugroženih biljnih vrsta.

Vanredne mjere zaštite šuma

Član 45

U slučajevima pojave bolesti ili štetočina većeg obima Ministarstvo može narediti posebne mjere zaštite šuma.

Mjere iz stava 1 ovog člana, naročito se odnose na:

- privremenu zabranu planirane sječe, osim sječe u cilju otklanjanja štetnih posljedica;
- suzbijanje bolesti i štetočina ili sprječavanje njihovog širenja;
- uništavanje šumskog reproduktivnog materijala zaraženog bolestima ili napadnutog štetočinama.

Sprovođenje mjera iz stava 2 al. 2 i 3 ovog člana obezbeđuje nadležni organ uprave u saradnji sa organom uprave nadležnim za zaštitu bilja.

Zaštita šuma od požara

Član 46

Zabranjeno je loženje otvorene vatre i odlaganje predmeta koji mogu prouzrokovati požar u šumi i na šumskom zemljištu, osim na mjestima određenim za tu namjenu .

Nadležni organ uprave, u periodu povećane opasnosti od požara u šumi i šumskom zemljištu, dužan je da obezbijedi poslove čuvanja šuma uspostavljanjem stalnih dežurstava.

Za šume i šumska zemljišta koja su izložena povećanoj opasnosti od požara primjenjuju se posebne mjere za sprječavanje i pripremu za gašenje požara, u skladu sa zakonom.

Vlasnici i korisnici šuma dužni su da preventivno djeluju, suzbijaju i učestvuju u gašenju požara u svojim šumama, odnosno šumama koje koriste.

Monitoring šuma

Član 47

Praćenje i procjenu zdravstvenog stanja šuma i održivog gazdovanja, odnosno monitoring šuma vrši nadležni organ uprave.

Monitoring se sprovodi na osnovu godišnjeg programa monitoringa koji donosi Ministarstvo, u skladu sa strategijom.

Sredstva za sprovođenje programa iz stava 2 ovog člana obezbeđuju se iz budžeta države.

Na osnovu rezultata sprovedenog monitoringa, nadležni organ uprave dužan je da izvještaj o monitoringu dostavi Ministarstvu do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.

Izvještaj iz stava 4 ovog člana, naročito, sadrži: informacije i podatke o zdravstvenom stanju i održivosti gazdovanja šumama, preduzetim mjerama na neposrednoj zaštiti šuma i obimu i lokacijama bespravni sječa.

Izvještaj iz stava 4 ovog člana sa predlogom mjera za poboljšanje stanja šuma Ministarstvo je dužno da dostavi Vladi najkasnije do 30. aprila tekuće za prethodnu godinu.

Ministarstvo obavještava javnost o zdravstvenom stanju šuma utvrđenom monitoringom putem medija.

Plan sanacije šuma

Član 48

Za degradirane šume prouzrokovane abiotičkim ili biotičkim činiocima i šumskim požarima donosi se plan sanacije šuma.

Plan sanacije šuma, naročito, sadrži:

- analizu uzroka šteta;
- procjenu obima štete sa kartografskim prikazom oštećenih površina;
- površine planirane za sanaciju;
- mjere za sanaciju štete;
- način i rok izvođenja radova;
- potrebna finansijska sredstva za realizaciju plana.

Plan sanacije šuma utvrđuje Ministarstvo, do 30. aprila tekuće godine, uz saglasnost Vlade.

Bliži propisi o zaštiti šuma

Član 49

Ministarstvo donosi bliži propis o mjerama za sprječavanje i suzbijanje biljnih bolesti, štetočina i načinu uspostavljanja šumskog reda.

Organ državne uprave nadležan za poslove zaštite i spašavanja, uz saglasnost Ministarstva, bliže propisuje mjere za sprječavanje i suzbijanje šumskih požara.

VI. UZGOJ I PODIZANJE NOVIH ŠUMA

Srazmjernost uzgojnih radova i obima sječe

Član 50

Vlasnici i korisnici šuma dužni su da izvrše radove na uzgoju šuma srazmjerno vrsti i obimu sječe.

Radovi iz stava 1 ovog člana nalažu se vlasnicima privatnih šuma rješenjem kojim se dozvoljava sječa, a korisniku državne šume izvođačkim projektom, odnosno godišnjim programom gazdovanja u skladu sa ovim zakonom i ugovorom.

Srazmjernost uzgojnih radova u odnosu na obim sječa, u zavisnosti od tipova šuma, odnosno vrsta i razvojnih faza sastojina, utvrđuje se na osnovu kriterijuma i indikatora iz člana 6 stav 5 ovog zakona.

Podizanje novih šuma

Član 51

Nove šume podižu se na goletima, za koje se utvrdi da bi mogle biti produktivnije od postojećeg korišćenja zemljišta ili mogle imati značajniju ekološku, odnosno socijalnu funkciju.

Podizanje novih šuma vrši se u skladu sa strategijom, odnosno planom razvoja šuma.

Pošumljavanje i uzgojni radovi

Član 52

Podizanje novih šuma pošumljavanjem i uzgojni radovi u postojećim šumama vrše se u skladu sa kriterijumima i indikatorima iz člana 6 stav 5 ovog zakona.

VII. DOZNAKA, SJEČA STABALA I PROMET DRVNIH SORTIMENATA

Doznaka stabala za sječū

Član 53

Stabla se mogu sjeći samo nakon njihovog odabiranja, obilježavanja i evidentiranja (u daljem tekstu: doznaka), u skladu sa programom gazdovanja šumama i izvođačkim projektom.

Doznaku stabala za sječū u visokim šumama mogu da vrše ovlašćena lica sa visokom stručnom spremom šumarskog smjera koja su zaposlena kod nadležnog organa uprave.

Doznaku stabala za sječū u šumi u privatnoj svojini mogu da vrše i pravna lica i preduzetnici koji u pogledu stručne spreme ispunjavaju uslove iz člana 67 ovog zakona.

Doznaka stabala za sječū u privatnoj šumi vrši se u saradnji sa vlasnikom šume.

Zahtjev za sječū

Član 54

Zahtjev za sječū šume u privatnoj svojini sa dokazom o svojini podnosi se nadležnom organu uprave.

Zahtjev za sječū iz stava 1 ovog člana ukoliko ovim zakonom nije drukčije određeno, vlasnik šume podnosi najkasnije do 1. decembra tekuće za narednu godinu.

Na osnovu zahtjeva iz stava 1 ovog člana priprema se izvođački projekat.

Rješenje kojim se odobrava sječa

Član 55

Sječa šume u privatnoj svojini može se vršiti samo na osnovu rješenja nadležnog organa uprave kojim se dozvoljava sječa.

Rješenje iz stava 1 ovog člana donosi se najkasnije u roku od tri dana od dana izvršene doznake i uplate naknade, u skladu sa zakonom kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Rješenje iz stava 1 ovog člana sadrži:

- ime i prezime vlasnika šume i broj katastarske parcele;
- vrstu, količinu i debljinsku strukturu doznačene drvne mase;
- uslove za vršenje sječe i izvoza drvnih sortimenata;
- potrebne mjere zaštite šuma i uspostavljanja šumskog reda;
- potrebne vrste i obim uzgojnih radova proporcionalnih obimu sječe;
- vrijeme i rok za izvršenje radova;
- iznos naknade iz stava 2 ovog člana.

Uslovi za transport i promet drvnih sortimenata

Član 56

Pomjeranje drvnih sortimenata sa mjesta sječe može se vršiti samo nakon prijema drvnih sortimenata.

Prijem iz stava 1 ovog člana, naročito, obuhvata premjer, evidentiranje i obilježavanje drvnih sortimenata (žigom, bar kodom i dr.) nakon što se prethodno utvrdi da je uspostavljen šumski red.

Vlasnik, odnosno korisnik šume dužan je da o izvršenoj sječi obavijesti nadležni organ uprave u roku od tri dana od dana izvršene sječe.

Prijem iz stava 1 ovog člana vrši nadležni organ uprave.

Drvni sortimenti iz šume mogu se stavljati u promet samo na osnovu uvjerenja o porijeklu, koje izdaje korisnik šume u državnoj svojini, odnosno vlasnik šume u privatnoj svojini.

Bliži propis o doznaci, sječi, prijemu, žigosanju i uvjerenju o porijeklu drvnih sortimenata

Član 57

Ministarstvo donosi bliži propis o:

1) doznaci i sječi stabala, načinu prijema i obilježavanju drvnih sortimenata, a koji sadrži: način i uslove za doznaku i evidentiranje doznačenih stabala za sječu, obrazac zahtjeva za izdavanje rješenja kojim se dozvoljava sječa, način obavještavanja o izvršenoj sječi, način obilježavanja i evidentiranja posječene drvene mase, obilježavanju panjeva bespravno posječenih stabala i oblik i sadržinu žigova;

2) uvjerenju o porijeklu drvnih sortimenata, a koji sadrži: dokaz o porijeklu drvnih sortimenata, način obavještavanja o otpremi sortimenata, vođenje registra dokumenata, kao i evidenciju prometa drvnih sortimenata.

VIII. ŠUMSKA INFRASTRUKTURA

Uslovi za izgradnju i održavanje

Član 58

U šumama i na šumskom zemljištu može se graditi šumska infrastruktura samo u skladu sa programom gazdovanja šumama i izvođačkim projektom, u skladu sa zakonom.

Planiranje, projektovanje, građenje i održavanje šumske infrastrukture može se vršiti samo u skladu sa principima zaštite prirode, potrebama gazdovanja šumama i tehničkim propisima, na način kojim se ne:

- ugrožavaju izvorišta vode i vodni tokovi;
- uzrokuje pojava erozije;
- narušavaju šumski ekosistemi;
- ugrožavaju staništa rijetkih i zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta;
- sprječava normalan tok vode iz bujica;
- destabilizuje zemljište i povećava opasnost od odrona;
- ugrožavaju opštekorisne funkcije šuma.

Šumska infrastruktura je sastavni dio šume, odnosno šumskog zemljišta.

Korišćenje šumskih puteva

Član 59

Putevi koji su u funkciji gazdovanja šumama smatraju se šumskim putevima.

Šumske puteve mogu koristiti pravna i fizička lica pod uslovima koje utvrdi nadležni organ uprave.

Izgrađene šumske puteve, kojima se omogućava pristup seoskim gazdinstvima, turističkim i drugim objektima, a koji su javnog karaktera, Vlada može prenijeti na upravljanje jedinici lokalne samouprave.

Izgradnja i održavanje šumskih puteva

Član 60

Šumske puteve u državnoj svojini gradi i održava korisnik šuma.

Šumske puteve u privatnoj svojini gradi i održava vlasnik šuma.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, šumski putevi u državnoj svojini iz člana 59 stav 3 ovog zakona mogu da se sufinansiraju iz budžeta države, odnosno jedinice lokalne samouprave.

Nadležni organ uprave vodi evidenciju šumskih puteva.

Tehnički prijem šumskih puteva

Član 61

Tehnički prijem izgrađenog šumskog puta vrši komisija koju imenuje Ministarstvo.

Bliži propis o šumskoj infrastrukturi

Član 62

Način projektovanja, tehnički uslovi za izgradnju, održavanje i tehnički prijem i označavanje šumske infrastrukture utvrđuje se propisom koji donosi Ministarstvo, uz saglasnost nadležnog organa državne uprave za poslove saobraćaja.

IX. KORIŠĆENJE NEDRVNIH ŠUMSKIH PROIZVODA I FUNKCIJA ŠUMA

Uslovi za korišćenje nedrvnih šumskih proizvoda

Član 63

Nedrvni šumski proizvodi iz šuma u državnoj svojini mogu se koristiti u komercijalne i nekomercijalne svrhe, u skladu sa programom gazdovanja šumama, na način kojim se ne ugrožavaju ekosistemi i funkcije šuma.

Komercijalno korišćenje nedrvnih šumskih proizvoda obuhvata njihovo sakupljanje, radi stavljanja u promet, na osnovu ugovora.

Nekomercijalno korišćenje nedrvnih proizvoda iz stava 1 ovog člana je njihovo sakupljanje u količinama dnevnih potreba pojedinca, odnosno manje od 2 kg dnevno jestivih šumskih proizvoda.

Nedrvni šumski proizvodi u šumama i na šumskom zemljištu u državnoj svojini za komercijalno korišćenje mogu se davati na osnovu sprovedenog postupka po javnom oglasu pravnom, odnosno fizičkom licu registrovanom za otkup nedrvnih šumskih proizvoda u Centralnom registru Privrednog

suda, u skladu sa zakonom.

Javni poziv iz stava 4 ovog člana za komercijalno korišćenje nedrvnih proizvoda u šumama u državnoj svojini objavljuje se u najmanje jednom štampanom mediju koji se distribuira na teritoriji Crne Gore.

Postupak po javnom oglasu sprovodi nadležni organ uprave.

Odluku o dodjeli prava na komercijalno korišćenje nedrvnih proizvoda u šumama u državnoj svojini donosi Vlada.

Javnim pozivom iz st. 4 i 5 ovog člana naročito se utvrđuje vrsta nedrvnih šumskih proizvoda, procijenjene količine, lokaliteti, uslovi koje moraju da ispunjavaju korisnici nedrvnih proizvoda i drugi podaci od značaja za sprovođenje postupka.

Za komercijalno korišćenje nedrvnih proizvoda iz stava 2 ovog člana plaća se naknada u visini 5% tržišne cijene otkupljenih proizvoda po kilogramu.

Naknada iz stava 9 ovog člana prihod je budžeta države.

Tržišnu cijenu iz stava 9 ovog člana utvrđuje nadležni organ uprave na osnovu cijena koje se formiraju na tržištu u maloprodaji (tržnicama, maloprodajnim objektima i sl.).

Nedrvni šumski proizvodi mogu se sakupljati u skladu sa posebnim propisom.

Bliži način sprovođenja postupka iz stava 4 ovog člana utvrđuje se propisom Ministarstva.

Zabrane i ograničenja korišćenja funkcija šuma od strane trećih lica

Član 64

Zabranjeno je u šumi, naročito:

- oštećivati ili pomjerati znakove, biljege ili druga obilježja;
- motornim vozilima koristiti šumske vlake, osim onih koje vlasnici posebno izdvoje za te svrhe;
- ulaziti u područja gdje se vrši sječa, izvlačenje i transport drveta, pošumljavanje, u ograđena šumska područja i šumske rasadnike.

Zabranjeno je bez odobrenja vlasnika, odnosno korisnika šuma, naročito:

- koristiti šumske puteve motornim vozilima u slučaju manifestacionih događaja, kao i za komercijalne namjene trećih lica;
- organizovanje masovnog okupljanja koje može nanijeti štetu šumi;
- postavljanje ograda;
- postavljanje tabli i oznaka na način kojim se oštećuju stabla;
- parkirati se i kampovati u šumama i na šumskim zemljištima;
- smještati pčelinjake, lovnotehničke i druge objekte u šumama i na šumskim zemljištima.

Odobrenjem iz stava 2 ovog člana može se utvrditi i obaveza plaćanja odgovarajuće naknade, čiji iznos kod šume u državnoj svojini utvrđuje nadležni organ uprave.

Naknada iz stava 2 ovog člana kod šume u državnoj svojini je prihod budžeta države.

Naknada za komercijalno korišćenje funkcija šuma

Član 65

Pravna i fizička lica koja koriste šume i šumska zemljišta u komercijalne svrhe za postavljanje objekata i uređaja elektronske komunikacione infrastrukture, prerađivačke industrije, crne i obojene metalurgije, kao i objekata za odmor i rekreaciju, ekoturizam, pašarenje i sl., plaćaju naknadu na osnovu

ugovora o korišćenju, zaključenim sa nadležnim organom uprave.

Metodologiju za određivanje visine naknade iz stava 1 ovog člana utvrđuje Ministarstvo.

Visinu naknade na osnovu metodologije iz stava 2 ovog člana određuje Vlada.

X. ORGANIZACIJA POSLOVA U ŠUMARSTVU

Nadležnost

Član 66

Nadležni organ uprave obavlja upravne i sa njima povezane stručne poslove u šumarstvu, koji se odnose na:

- 1) izradu i pripremu planova u šumarstvu;
- 2) sprovođenje nacionalne inventure šuma;
- 3) ustupanje radova u šumama u državnoj svojini na izvođenje;
- 4) prikupljanje podataka o stanju šuma;
- 5) izradu karata šumskih staništa i tipova šuma (kartiranje);
- 6) sprovođenje monitoringa zdravstvenog stanja šuma, održivosti gazdovanja šumama i bespravničkih aktivnosti u šumama;
- 7) podizanje novih šuma, uključujući pošumljavanje i njegu novih kultura;
- 8) uspostavljanje, vođenje i održavanje informacionog sistema o šumama;
- 9) održavanje i sanaciju šumskih puteva u skladu sa ovim zakonom;
- 10) pripremu stručnih osnova za propise, planove i programe, koje na osnovu ovlašćenja utvrđenih ovim zakonom donose Vlada i Ministarstvo;
- 11) sprovođenje mjera za očuvanje biodiverziteta i prirodnih vrijednosti šuma;
- 12) sprovođenje zaštite šuma od biotičkih i abiotičkih činilaca i požara, uključujući dijagnostičko-prognozne poslove;
- 13) čuvanje šuma i šumskog zemljišta od protivpravnih radnji;
- 14) doznaku stabala za sječu, žigosanje sortimenata i prijem sječišta, odnosno šumskih radova;
- 15) pružanje stručne pomoći vlasnicima šuma u privatnoj svojini u pogledu korišćenja i zaštite šuma;
- 16) kontrolu izvedenih radova po izvođačkom projektu;
- 17) saradnju sa naučno istraživačkim institucijama iz oblasti šumarstva;
- 18) druge poslove u skladu sa zakonom.

Za stručne poslove iz stava 1 tač. 1 i 2 i 4 do 10 ovog člana nadležni organ uprave može angažovati drugo pravno lice koje ispunjava propisane uslove u skladu sa zakonom.

Uslovi za vršenje stručnih poslova u šumarstvu

Član 67

Stručne poslove u šumarstvu može da vrši pravno lice, odnosno preduzetnik koji ima najmanje jedno zaposljeno lice sa visokom stručnom spremom šumarskog smjera sa licencom za vršenje stručnih poslova u šumarstvu (u daljem tekstu: licenca), koji je registrovan u Centralnom registru Privrednog suda i koji ispunjava uslove u pogledu opreme za obavljanje te djelatnosti.

Bliži uslovi u pogledu opreme i broja zapošljenih iz stava 1 ovog člana utvrđuju se propisom Ministarstva.

Licencu iz stava 1 ovog člana može steći lice sa visokom stručnom spremom šumarskog smjera i najmanje jednom godinom radnog iskustva u struci, koje ima položen stručni ispit za vršenje stručnih poslova u šumarstvu.

Licencu iz st. 1 i 3 ovog člana izdaje Ministarstvo.

Program polaganja stručnog ispita za sticanje licence, način polaganja i visinu troškova za polaganje stručnog ispita utvrđuje Ministarstvo.

Naknada za vršenje određenih stručnih poslova u šumarstvu

Član 68

Za vršenje doznake stabala, premjer i žigosanje drvnih sortimenata i izradu izvođačkog projekta vlasnici i korisnici šuma plaćaju naknadu.

Visinu naknade iz stava 1 ovog člana utvrđuje Ministarstvo.

Naknada iz stava 1 ovog člana je prihod budžeta države.

Stručni poslovi

Član 69

Stručni poslovi u šumarstvu, koje mogu da vrše pravna lica i preduzetnici, su:

- 1) pošumljavanje zemljišta, osim podizanja brzorastućih plantaža;
- 2) njega, uzgoj i zaštita šuma;
- 3) sanacija degradiranih šuma;
- 4) konverzija izdanačkih šuma;
- 5) proizvodnja šumskog reproduktivnog materijala autohtonih i rijetkih vrsta drveća;
- 6) održavanje i opremanje šuma za potrebe socijalnih funkcija;
- 7) održavanje i unaprjeđivanje potencijala ekoloških funkcija šuma;
- 8) izgradnja i održavanje šumskih puteva.

Stručne poslove iz stava 1 ovog člana mogu obavljati vlasnici i korisnici šuma koji ispunjavaju uslove iz člana 67 ovog zakona.

Obavljanje stručnih poslova u šumama u državnoj svojini obezbjeđuje nadležni organ uprave.

Savjet za šume

Član 70

Radi davanja stručnih mišljenja i predloga za odlučivanje o stručnim pitanjima i za stručnu pomoć u postupku donošenja odluka i pripreme propisa iz oblasti šuma i šumarstva Vlada može osnovati Savjet za šume (u daljem tekstu: Savjet), u skladu sa ovim zakonom.

Savjet, naročito, daje:

- 1) mišljenje na predloge zakona i drugih propisa kojima se uređuju pitanja iz oblasti šuma i šumarstva;
- 2) mišljenje na nacрте planskih dokumenata u šumarstvu;
- 3) predloge za edukaciju i stručno usavršavanje zaposlenih u šumarstvu;

4) predloge od značaja za unaprjeđenje stanja u oblasti šuma i šumarstva.

U vršenju poslova iz stava 2 ovog člana Savjet sarađuje sa Ministarstvom i nadležnim organom uprave.

Administrativno-tehničke poslove za potrebe Savjeta obavlja Ministarstvo.

Bliži djelokrug rada, sastav i trajanje mandata članova Savjeta utvrđuje se aktom o osnivanju.

Sredstva za rad Savjeta obezbeđuju se iz budžetske pozicije Ministarstva.

XI. NAČIN I USLOVI ZA KORIŠĆENJE ŠUMA U DRŽAVNOJ SVOJINI

1. Korišćenje šuma u državnoj svojini

Dodjeljivanje koncesije

Član 71

Šume u državnoj svojini mogu se dati na korišćenje na osnovu ugovora o koncesiji zaključenog u skladu sa zakonom.

Koncesije iz stava 1 ovog člana dodjeljuju se za jednu ili više gazdinskih jedinica, na period od pet do 30 godina.

Postupak za davanje koncesije sprovodi nadležni organ uprave u skladu sa zakonom.

Uslovi za koncesionare i uslovi za dodjelu koncesije

Član 72

Šume u državnoj svojini mogu se davati na korišćenje putem koncesije pravnim licima koja imaju zaposleno najmanje jedno lice sa visokom školskom spremom šumarskog smjera i dva lica sa srednjom stručnom spremom šumarskog smjera, koja su registrovana u Centralnom registru Privrednog suda za obavljanje djelatnosti šumarstva i ispunjavaju uslove u pogledu tehničko-tehnološke opremljenosti.

Bliže uslove u pogledu tehničko-tehnološke opremljenosti iz stava 1 ovog člana i broja zaposlenih, srazmjerno veličini gazdinskih jedinica i vrsti koncesije, utvrđuje Ministarstvo.

Obim koncesije

Član 73

Obim koncesije okvirno se utvrđuje na osnovu programa gazdovanja šumama i izvođačkim projektom.

Obim sječe na godišnjem nivou može varirati u odnosu na obim utvrđen koncesionim ugovorom, u granicama odstupanja $\pm 20\%$, s tim što u ukupnom obimu koncesije ne smije odstupati $\pm 10\%$.

Ukoliko koncesionar ne realizuje ugovoreni obim sječe drvne mase dvije godine uzastopno, u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana, obim koncesije mu se smanjuje, srazmjerno po količini i kvalitetu, za preostali period trajanja koncesije.

Koncesionar ima pravo na odštetu za eventualno smanjivanje obima korišćenja šuma pod koncesijom bez njegove krivice, osim ako se taj obim smanji zbog restitucije, promijenjenih prirodnih uslova, koji traže izmjenu programa gazdovanja i izvođačkog projekta ili više sile, u skladu sa zakonom.

Obaveze koncesionara

Član 74

Pored obaveza utvrđenih zakonom koncesionar je dužan da:

- sprovodi mjere utvrđene programom gazdovanja šumama, preduzima mjere utvrđene izvođačkim projektom i vodi evidenciju o količinama izrađenih i prodatih drvnih sortimenata;
- izvršava obaveze utvrđene ugovorom (vodi evidenciju šumskih radova, radova na izgradnji i održavanju šumskih puteva, troškova sopstvene prerade drvnih proizvoda i dr.).

Koncesiona naknada

Član 75

Za dodijeljenu koncesiju za korišćenje šuma u državnoj svojini plaća se naknada u skladu sa zakonom i koncesionim ugovorom.

Početni iznos naknade iz stava 1 ovog člana, koja se određuje javnim oglasom, određuje se za prvu godinu trajanja koncesije na osnovu ukupne vrijednosti drvnih proizvoda i procijenjenih troškova radova planiranih izvođačkim projektom.

Troškovi radova iz stava 2 ovog člana procjenjuju se na osnovu vrste drveta, sortimentne strukture, otvorenosti šuma, prirodnih i tehnoloških uslova korišćenja, odnosno gazdovanja šumama.

Visina koncesione naknade za početnu godinu, postignuta na osnovu javnog oglasa, određuje se koncesionim ugovorom i godišnje se usklađuje sa realizovanim obimom i strukturom sječa i radova koji su predmet ugovora, kao i cijenama na tržištu.

Metodologiju za obračun i godišnje usklađivanje koncesione naknade utvrđuje Vlada.

Kontrola izvršavanja koncesionih i drugih ugovora u šumama u državnoj svojini

Član 76

Kontrolu realizacije ugovora o koncesiji i preduzimanja mjera prema izvođačkom projektu vrši nadležni organ uprave.

Prodaja drveta

Član 77

Šume u državnoj svojini mogu se davati na korišćenje prodajom drveta u dubećem stanju, odnosno prodajom drvnih sortimenata u skladu sa programom gazdovanja šumama, odnosno izvođačkim projektom.

Prodaja drveta iz stava 1 ovog člana vrši se u skladu sa zakonom kojim je uređena državna imovina.

Sredstva od prodaje iz stava 1 ovog člana prihod su budžeta države.

2. Obezbjeđivanje drvetom stanovništva u ruralnim područjima

Način i uslovi za obezbjeđivanje drvetom

Član 78

Drvo u šumi u državnoj svojini može se, u skladu sa programom gazdovanja šumama i izvođačkim

projektom, davati stanovnicima sa prebivalištem u ruralnim područjima za sopstvene potrebe do 10 m³ po domaćinstvu.

Davanje drveta iz stava 1 ovog člana obuhvata:

- besplatno sakupljanje drvnih ostataka nakon sječa na osnovu rješenja nadležnog organa uprave;
- besplatno korišćenje ogrijevnog drveta u dubećem stanju pod uslovima koje utvrdi nadležni organ uprave (socijalni slučajevi i sl.);
- kupovinu ogrijevnog i tehničkog drveta u dubećem stanju;
- kupovinu ogrijevnog i tehničkog drveta na šumskom putu.

Cijenu za kupovinu drvnih sortimenata iz stava 2 al. 3 i 4 ovog člana utvrđuje Vlada.

Postupak za obezbjeđivanje davanja drveta

Član 79

Davanje drveta iz člana 78 stav 2 ovog zakona vrši se na osnovu zahtjeva rješenjem nadležnog organa uprave.

Registracija privatnih šumskih gazdinstava

Član 80

Privatna šumska gazdinstva veličine od 5 ha upisuju se u registar koji vodi nadležni organ uprave i sastavni je dio informacionog sistema Ministarstva, na zahtjev vlasnika.

Registar iz stava 1 ovog člana vodi se u okviru registra poljoprivrednih gazdinstava u skladu sa zakonom.

XII. OBEZBJEĐIVANJE SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE PLANSKIH DOKUMENATA U ŠUMARSTVU

Godišnji program gazdovanja šumama

Član 81

Sredstva za sprovođenje programa gazdovanja šumama i izvođačkih projekata obezbjeđuju se iz budžeta države na osnovu godišnjeg programa gazdovanja šumama.

Godišnji program gazdovanja šumama izrađuje nadležni organ uprave.

Program iz stava 2 ovog člana, naročito, sadrži: planirane aktivnosti kvantifikovane po obimu i vrsti radova na uzgoju i zaštiti šuma, korišćenju, izgradnji i održavanju šumske infrastrukture, sa finansijskim sredstvima za njihovo sprovođenje po gazdinskim jedinicama i šumskim područjima, kao i sredstva za sufinansiranje radova u privatnim šumama.

Godišnji program iz stava 2 ovog člana donosi Vlada do 31. decembra tekuće za narednu godinu.

Podsticajne mjere u šumarstvu

Član 82

Sredstva za realizaciju podsticajnih mjera u šumarstvu i sufinansiranje izvođenja radova mogu se, u skladu sa godišnjim programom gazdovanja šumama, obezbjeđivati iz budžeta države za:

- jačanje konkurentnosti u šumarstvu;
- poboljšanje uslova životne sredine;
- poboljšanje kvaliteta života seoskog stanovništva i diverzifikaciju ruralne ekonomije.

Podsticajna sredstva iz stava 1 ovog člana mogu se dodijeliti privatnim šumskim gazdinstvima, koja su upisana u registar gazdinstava iz člana 80 ovog zakona.

Raspodjelu sredstava vrši nadležni organ uprave po postupku sprovedenom po javnom pozivu na osnovu kriterijuma koje utvrđuje Ministarstvo.

Način naplate naknada

Član 83

U pogledu obračuna, naplate, kamate, prinudne naplate i rokova zastarjelosti za plaćanje naknada utvrđenih ovim zakonom, primjenjuje se zakon kojim je uređena poreska administracija.

Finansiranje mjera u šumarstvu po osnovu drugih programa

Član 84

Sredstva za finansiranje sprovođenja mjera za očuvanje stanišnih tipova u šumama (NATURA 2000) obezbjeđuju se u skladu sa zakonom.

Kontrola namjenske upotrebe budžetskih sredstava

Član 85

Kontrolu namjenske upotrebe podsticajnih sredstava za sufinansiranje izvođenja radova i podsticajnih mjera vrši nadležni organ uprave.

Kontrola iz stava 1 ovog člana obuhvata kontrolu sprovođenja mjera koje se finansiraju, odnosno sufinansiraju iz budžeta države, namjenski utrošak sredstava i ocjenu efekata sprovedenih mjera.

XIII. NADZOR

Nadležnost

Član 86

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona, u okviru utvrđenih nadležnosti, vrše Ministarstvo, ministarstva nadležna za poslove finansija, zaštite životne sredine, uređenja prostora i saobraćaja i nadležni organ uprave.

Poslove inspekcijskog nadzora iz stava 1 ovog člana, u okviru svoje nadležnosti, u oblasti šuma i šumarstva, vrši Ministarstvo, preko inspektora nadležnog za šumarstvo (u daljem tekstu: šumarski inspektor), u skladu sa zakonom.

Ovlašćenja šumarskog inspektora

Član 87

Šumarski inspektor je ovlašćen, naročito, da kontroliše:

- vršenje sječe i svih radova u šumama sa aspekta zakonitosti, usklađenosti sa planovima i stručno

tehničkim standardima;

- promet drvnih sortimenata šumskim putevima i njihovo porijeklo;
- da li se sakupljanje nedrvnih šumskih proizvoda, kao i njihov promet šumskim putevima vrši u skladu sa propisima;
- skladištenje šumskih sortimenata sa aspekta zaštite šuma;
- sprovođenje mjera osiguranja i zaštite od požara;
- ispunjavanje uslova za izvođenje radova u šumama;
- sprovođenje postupka promjene namjene (krčenja) šuma;
- korišćenje šuma;
- izvršenje radova kod krajnjih korisnika budžetskih sredstava (vlasnika privatnih šuma).

Kada utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis ili da se ne poštuju standardi ili normativi, šumarski inspektor je obavezan da, pored upravnih mjera i radnji propisanih zakonom kojim se uređuje inspekcijски nadzor, preduzme i sljedeće upravne mjere i radnje:

- naredi izvršavanje planiranih i drugih potrebnih radova, čije bi neizvršenje prouzrokovalo štetne posljedice;
- naredi obustavu: čiste sječe, sječe velikog intenziteta i druge protivpravne sječe stabala, krčenja šume; ispaše, kresanja grana i sakupljanja lišća, prometa vozilima izvan šumskih saobraćajnica, protivpravnog sakupljanja šumskih proizvoda;
- naredi obnovu sastojina u kojima je izvršena čista sječa ili sječa velikog intenziteta;
- naredi sanaciju sastojina;
- privremeno oduzme protivpravno posječeno drvo, drvo protivpravno stavljeno u promet i druge protivpravno prisvojene ili proizvedene šumske proizvode, kao i sredstva i predmete kojima su izvršene ove radnje;
- naredi sprovođenje utvrđenih mjera na zaštiti šuma i zaštiti od požara;
- u hitnim slučajevima, u kojima bi nastupila šteta po opšti interes, naredi mjere za sprječavanje štete;
- naredi uklanjanje smeća i ostalog otpada iz šume i sa šumskog zemljišta;
- zabrani izvođenje šumskih radova pravnim i fizičkim licima koja ne ispunjavaju stručno-tehničke, tehnološke i druge uslove predviđene ovim zakonom;
- preduzima mjere u cilju sprječavanja protivpravnog prisvajanja šuma i protivpravne izgradnje objekata;
- predlaže mjere u cilju otklanjanja utvrđenih nepravilnosti u pogledu sprovođenja koncesionih i drugih ugovora o korišćenju šuma, kao i oduzimanje prava korišćenja šuma u državnoj svojini.

XIV. KAZNENE ODREDBE

Član 88

Novčanom kaznom od 2.500 eura do 15.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) ne izvrši sanaciju šuma, odnosno šumskog zemljišta u skladu sa članom 36 stav 1 ovog zakona;
- 2) se ne pridržava posebnih mjera zaštite šuma koje naredi Ministarstvo (član 45 stav 1);
- 3) loži otvorenu vatru u šumi ili na šumskom zemljištu ili odlaže predmete koji mogu prouzrokovati požar osim na mjestima određenim za tu namjenu (član 46 stav 1);
- 4) za šume i šumska zemljišta koja su izložena povećanoj opasnosti od požara ne primjenjuje posebne mjere za sprječavanje i pripremu za gašenje požara (član 46 stav 3);

5) vrši sječu stabla bez prethodne doznake (član 53 stav 1), odnosno bez donijetog rješenja za sječu ili u suprotnosti sa tim rješenjem (član 55 stav 1);

6) vrši pomjeranje drvnih sortimenata od mjesta sječe bez prethodnog prijema drvnih sortimenata (član 56 stav 1);

7) šumsku infrastrukturu gradi bez programa gazdovanja šumama i izvođačkog projekta ili u suprotnosti sa tim dokumentima (član 58 stav 1).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu, odnosno fizičko lice novčanom kaznom od 300 eura do 1.200 eura.

Za prekršaj iz stava 1 tač. 2, 3, 5 i 6 ovog člana, pored novčane kazne, učiniocu će se izreći i zaštitna mjera oduzimanja predmeta.

+ **Vidi:**

čl. 78. Zakona - 40/2011-1.

Član 89

Novčanom kaznom od 1.200 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) postupi suprotno zabrani iz člana 33 tač. 3 i 5 do 10 ovog zakona, osim ako sakuplja nedrvne šumske proizvode u nekomercijalne svrhe;

2) vrši pašu u šumi, odnosno na šumskom zemljištu na način koji ugrožava funkcije šuma, na površinama koje za pašu nijesu određene u izvođačkom projektu (član 40 stav 1);

3) gradi trajne ili privremene objekte u šumi, odnosno na šumskom zemljištu bez odobrenja nadležnog organa uprave ili suprotno tom odobrenju (član 41);

4) u šumi, na šumskom zemljištu ili na goletima odlaže otpad ili ga ne ukloni (član 42 st. 1 i 2);

5) ne ukloni otpad koji su odložila nepoznata lica (član 42 stav 3);

6) u šumi upotrebljava sredstva za zaštitu bilja suprotno članu 43 ovog zakona;

7) nakon sječe i izvoza drvnih sortimenata iz šume ili nakon sanacije štete u šumi, na osnovu stručnih uputstava nadležnog organa uprave, ne uspostavi šumski red ili ne preduzme druge mjere (član 44 stav 1);

8) preventivno ne djeluje, suzbija ili ne učestvuje u gašenju požara u svojoj šumi, odnosno šumi koju koristi (član 46 stav 4);

9) ne izvrši radove na uzgoju šuma srazmjerno vrsti i obimu sječe, u skladu sa rješenjem za sječu odnosno izvođačkim projektom ili godišnjim programom gazdovanja (član 50 st. 1 i 2);

10) ne obavijesti nadležni organ uprave o izvršenoj sječi, u roku od tri dana od dana izvršene sječe (član 56 stav 3);

11) stavi u promet drvne sortimente bez izdatog uvjerenja o porijeklu (član 56 stav 5);

12) šumske puteve koristi suprotno uslovima koje utvrdi nadležni organ uprave (član 59 stav 2);

13) bez ugovora vrši komercijalno sakupljanje nedrvnih šumskih proizvoda (član 63 stav 2);

14) vrši stručne poslove u šumarstvu, a ne ispunjava uslove za vršenje tih poslova (član 67 stav 1).

Za prekršaj iz stava 1 tačka 14 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 800 eura do 5.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu, a fizičko lice za prekršaj iz stava 1 tač. 1 - 13 ovog člana novčanom kaznom od 300 eura do 1.200 eura.

Za prekršaj iz stava 1 tač. 2, 4, 5, 6, 8, 10 i 12 ovog člana fizičkom licu izriče se kazna prekršajnim nalogom u iznosu od 100 eura.

Za prekršaj iz stava 1 tač. 1, 11 i 13 ovog člana, pored novčane kazne, učiniocu će se izreći i zaštitna mjera oduzimanja predmeta.

+ **Vidi:**

čl. 78. Zakona - 40/2011-1.

Član 90

Novčanom kaznom od 300 eura do 1.200 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice, ako:

1) suprotno zabrani iz člana 33 tačka 6 ovog zakona vrši sakupljanje nedravnih proizvoda u nekomercijalne svrhe;

2) na zahtjev čuvara šuma ne pokaže ličnu ispravu kojom se utvrđuje identitet i omogući mu pregled vozila i tovara kojima se prevozi ili prenosi drvo, mjesto, osim stanova, na kojima se može nalaziti drvo i onemogući privremeno oduzimanje bespravno posječenog drveta i predmeta kojim je izvršeno krivično djelo ili prekršaj (član 34 stav 2);

3) vrši kresanje grana ili korišćenje opalog lišća u državnoj šumi, odnosno na šumskom zemljištu bez odobrenja nadležnog organa uprave (član 40 stav 2) ili u suprotnosti sa propisom iz člana 40 stav 3 ovog zakona;

4) postupi suprotno zabrani iz člana 64 stav 1 ovog zakona ili bez odobrenja vlasnika, odnosno korisnika šuma postupi suprotno zabrani iz stava 2 istog člana.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana fizičkom licu izriče se kazna prekršajnim nalogom u iznosu od 100 eura.

+ **Vidi:**

čl. 78. Zakona - 40/2011-1.

XV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Uvjerenje o porijeklu drvnih sortimenata

Član 91

Uvjerenje o porijeklu iz člana 56 stav 5 ovog zakona najdalje do prijema Crne Gore u Evropsku uniju izdavaće nadležni organ uprave.

Planski dokumenti za šume i šumarstvo

Član 92

Nacionalna inventura šuma izvršiće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Nacionalna šumarska politika donijeće se u roku od pet godina od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Strategija će se donijeti u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Planovi razvoja šuma donijeće se u roku od pet godina od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Programi gazdovanja šumama donijeće se u roku od dvije godine od dana donošenja planova razvoja šuma.

Do donošenja planskih dokumenata iz st. 4 i 5 ovog člana šumama će se gazdovati na osnovu opštih i posebnih osnova koje su donijete do stupanja na snagu ovog zakona.

Uspostavljanje informacionog sistema

Član 93

Informacioni sistem će se uspostaviti u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona

Polaganje stručnog ispita za vršenje stručnih poslova u šumarstvu

Član 94

Lica zaposlena kod nadležnog organa uprave koja su do stupanja na snagu ovog zakona obavljala stručne poslove, a nemaju položen stručni ispit, dužna su da stručni ispit polože u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Započeti postupci i stečena prava

Član 95

Korisnici šuma koji šume koriste na osnovu zaključenih ugovora do stupanja na snagu ovog zakona dužni su da svoje poslovanje usaglase sa ovim zakonom, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ugovori o korišćenju šuma zaključeni do dana stupanja na snagu ovog zakona važe do isteka rokova utvrđenih tim ugovorima.

Rok za donošenje propisa

Član 96

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se podzakonski akti donešeni na osnovu Zakona o šumama ("Službeni list RCG", br. 55/00).

Prestanak važenja zakona

Član 97

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o šumama ("Službeni list RCG", br. 55/00).

Stupanje na snagu

Član 98

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

OSNOVNI TEKST

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

Ukaz o proglašenju Zakona o šumama

Proglašavam Zakon o šumama, koji je donijela Skupština Crne Gore 24. saziva, na petoj sjednici drugog redovnog zasijedanja u 2010. godini, dana 9. decembra 2010. godine.

Broj: 01-2541/2

Podgorica, 14.12.2010. godine

Predsjednik Crne Gore,

Filip Vujanović, s.r.

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 2 i člana 91 stav 1 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 24. saziva, na petoj sjednici drugog redovnog zasijedanja u 2010. godini, dana 9. decembra 2010. godine, donijela je

Zakon o šumama

Zakon je objavljen u "Službenom listu CG", br. 74/2010 od 17.12.2010. godine.

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuje se uzgoj, zaštita, očuvanje i unaprjeđenje šuma, planiranje, način i uslovi korišćenja šuma, izgradnja i održavanje šumskih puteva, monitoring šuma, kao i druga pitanja od značaja za šume, šumsko zemljište i šumarstvo.

Ovaj zakon primjenjuje se i na zaštitu, očuvanje i korišćenje šumskog drveća koje se nalazi van šume i šumskog zemljišta (u daljem tekstu: drveće van šume).

Opšti interes

Član 2

Šume i šumska zemljišta, kao dobra od opšteg interesa, uživaju posebnu zaštitu, koja se ostvaruje:

- trajnim očuvanjem i unaprjeđivanjem šuma i šumskih zemljišta i njihovih funkcija;
- održivim i multifunkcionalnim gazdovanjem šumama;
- očuvanjem i unaprjeđivanjem biološke i pejzažne raznovrsnosti šuma, kao i kvaliteta njihove životne sredine.

Definicija šuma, šumskog zemljišta, drveća van šume i goleti

Član 3

Šumom, u smislu ovog zakona, smatra se zemljište veće od 50 ari, koje je obraslo šumskim drvećem

čiji je sklop krošanja iznad 10% površine zemljišta i visine dominantnih stabala iznad 5 m, odnosno drvećem koje je sposobno da u doba fiziološke zrelosti dostigne tu visinu.

Šumskim zemljištem, u smislu ovog zakona, smatra se zemljište veće od 50 ari, koje je obraslo šumskim drvećem:

- visine iznad 5 m, odnosno drvećem koje je u doba fiziološke zrelosti sposobno da dostigne tu visinu i čiji je sklop krošanja 5-10% površine zemljišta;

- koje nije sposobno da dostigne visinu iznad 5 m, odnosno koje je pokriveno kombinacijom drveća i niske šumske vegetacije, ako je obraslost veća od 10% površine zemljišta.

Šumom ili šumskim zemljištem smatraju se i privremeno neobrasle površine zemljišta na kojima je započelo prirodno obnavljanje šumskog drveća; protivpožarni prosjeci, zemljište obraslo nešumskom vegetacijom površine manje od 50 ari, ako je u okviru kompleksa šume ili šumskog zemljišta; zaštitni pojasevi šumskog drveća površine veće od 50 ari i širine veće od 20 m i šumski putevi.

Goleti su obešumljena, potpuno gola ili zemljišta slabo obrasla šumskim drvećem, koja ne ispunjavaju uslove iz st. 1 i 2 ovog člana.

Šumom, odnosno šumskim zemljištem ne smatraju se: drvoredi i parkovi u naseljenim mjestima, šumski rasadnici, sjemenske plantaže i plantaže brzorastućih vrsta drveća na poljoprivrednom zemljištu.

Drvećem van šume smatraju se pojedinačna stabla ili grupe stabala na zemljištu koja ne ispunjavaju uslove iz st. 1 i 2 ovog člana.

Listu šumskog drveća, odnosno ostale šumske vegetacije iz st. 1, 2 i 3 ovog člana utvrđuje organ državne uprave nadležan za šume (u daljem tekstu: Ministarstvo).

U slučaju sumnje ili spora da li se radi o šumi, šumskom zemljištu, drveću van šume ili goleti, odlučuje organ uprave nadležan za upravljanje i gazdovanje šumama (u daljem tekstu: nadležni organ uprave).

Značenje izraza

Član 4

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) **korišćenje šuma** je korišćenje drvnih šumskih proizvoda;
- 2) **održiv način gazdovanja šumama** je obezbjeđivanje prirodnog načina obnavljanja i prirodne selekcije, podsticanje mješovite strukture sastojina koje su prilagođene stanišnim uslovima, obezbjeđivanje očuvanja trajne proizvodne sposobnosti šuma i unaprjeđenja šumskog fonda u pogledu kvantiteta i kvaliteta i povećavanja prinosa šuma, unaprjeđivanje vitalnosti i ekološke stabilnosti šuma, obezbjeđivanje očuvanja biološke raznovrsnosti šuma, šumskog zemljišta i vodnog režima, kao i drugih povoljnih uticaja koje ima šuma na životnu sredinu i ljude;
- 3) **multifunkcionalni način gazdovanja šumama** je korišćenje šuma na održiv način u skladu sa proizvodnim, ekološkim i socijalnim funkcijama šuma;
- 4) **šumska infrastruktura** su šumski putevi i mostovi, šumske vlake i objekti u šumama koji su u funkciji gazdovanja šumama;
- 5) **šumski putevi** su izgrađena šumska saobraćajna infrastruktura koja je namijenjena prevozu šumskih sortimenata, odnosno gazdovanju šumama;
- 6) **šumska vlaka** je izgrađena šumska infrastruktura namijenjena privlačenju i izvlačenju drvnih sortimenata do puta;
- 7) **sastojina** je dio šume sa karakterističnim staništem i načinom nastanka, strukturom drveća po vrstama, starosti, razvojnim stadijumima i visinama, kao i načinom uzgoja, po čemu se jasno razlikuje od drugih sastojina;
- 8) **plantaža brzorastućih vrsta drveća** je vještački podignuta sastojina sa ophodnjom kraćom od 40 godina;

9) **šumski proizvodi** su drvni i nedrvni;

10) **drvni proizvodi** su drvena biomasa, granje, kora i korijenje;

11) **nedrvni proizvodi** su cvjetovi, sjeme, plodovi, smola, četine i lišće šumskog drveća i grmlje; trava, mahovina, paprat, šušanj, treset i humus; ljekovito, aromatično i jestivo bilje; šumsko voće i gljive ;

12) **zaštita šuma** je preduzimanje mjera za uspostavljanje šumskog reda (nakon sječe) i sprječavanje štetnih uticaja (biotičkih, abiotičkih i požara) na šume, kao i uklanjanje oštećenih i oboljelih stabala;

13) **sanitarna sječa** je sječa kojom se uklanjaju oštećena, oboljela i suva stabla u cilju sprječavanja širenja štetnih uticaja;

14) **degradirana šuma** je šuma koja je znatno izgubila kvalitet, vitalnost i sposobnost priraštanja i prirodnog obnavljanja;

15) **sanacija degradirane šume, odnosno sastojine** je njena obnova sadnjom;

16) **njega šuma** je sprovođenje uzgojnih mjera sječe i radova u šumskoj sastojini;

17) **obnova šuma** je proces osnivanja novih sastojina na mjestu postojećih zrelih sastojina prirodnim podmlađivanjem ili popunjavanjem prirodnog podmlatka sadnjom;

18) **konverzija šuma** je proces prevođenja niskih, odnosno izdanačkih šuma u visoke šume direktnim (sadnjom) ili indirektnim putem (njegom odnosno prirodnom obnovom);

19) **biološka raznovrsnost** je raznovrsnost živih organizama svih ekosistema, kao i raznovrsnost u okviru vrste, između vrsta i njihovih životnih zajednica;

20) **biološka ravnoteža** je optimalno stanje šuma, odnosno šumskog ekosistema u pogledu njegovog sastava, strukture i funkcije, kao i razvoja biljnih, životinjskih i drugih vrsta.

II. PRAVA I OBAVEZE VLASNIKA ŠUMA

Prava vlasnika šuma

Član 5

Šume i šumsko zemljište, kao dobro od opšteg interesa, koriste se na način i pod uslovima utvrđenim zakonom.

Šume, šumska zemljišta i drveće van šume mogu se koristiti samo na način kojim se obezbjeđuje njihova privredna, ekološka i socijalna funkcija u skladu sa zakonom.

Pravni režim korišćenja šuma

Član 6

Šumom, šumskim zemljištem, drvećem van šume i goletima u privatnoj svojini upravljaju i gazduju njihovi vlasnici u skladu sa zakonom.

Šumom, šumskim zemljištem, drvećem van šume i goletima u državnoj svojini upravlja i gazduje nadležni organ uprave u skladu sa zakonom.

Upravljanje iz stava 2 ovog člana obuhvata pripremu i odlučivanje u pogledu gazdovanja šumama i šumskim zemljištem u državnoj svojini, kao i monitoring i kontrolu nad gazdovanjem šumama u skladu sa zakonom.

Gazdovanje šumama iz st. 1 i 2 ovog člana obuhvata pošumljavanje, odnosno podizanje novih šuma, uzgoj (njegu, obnovu i konverziju) šuma, zaštitu, očuvanje i sanaciju šuma, korišćenje šuma (sječu, izradu, privlačenje, izvoz, iznošenje i druge vidove transporta drvnih sortimenata), korišćenje nedrvnih šumskih proizvoda, izgradnju i održavanje šumske infrastrukture, promet i prodaju šumskih proizvoda,

kao i održavanje i unaprjeđivanje funkcija šuma.

Šumom i šumskim zemljištem, kao ekosistemom, upravlja se i gazduje na održiv i multifunkcionalni način u skladu sa kriterijumima i indikatorima koje utvrđuje Ministarstvo.

Otuđivanje šuma i šumskog zemljišta u državnoj svojini

Član 7

Šuma, odnosno šumsko zemljište u državnoj svojini može se otuđiti samo na osnovu odluke Vlade, u slučaju ako se:

- nalazi na području koje je prostornim planom predviđeno za promjenu namjene zbog izgradnje objekata od javnog interesa;

- radi o zamjeni parcela šuma, odnosno šumskog zemljišta u državnoj svojini sa privatnim u cilju objedinjavanja šume, odnosno šumskog zemljišta u državnoj svojini, pod uslovom da se vrijednost državnih šuma, odnosno šumskog zemljišta ne smanji.

Pravo službenosti

Član 8

Vlasnik, odnosno držalac zemljišta dužan je da omogući vlasniku ili korisniku šume ili šumskog zemljišta nesmetan pristup preko svog zemljišta, odnosno zemljišta kojeg koristi do šume, radi sječe i izvoza šumskih sortimenata.

Za pristup iz stava 1 ovog člana vlasnik, odnosno korisnik šume dužan je da plati naknadu.

Međusobna prava i obaveze iz stava 1 ovog člana utvrđuju se ugovorom.

Ukoliko vlasnik, odnosno korisnik šume i vlasnik, odnosno držalac zemljišta ne postignu sporazum o vremenu, načinu i naknadi za korišćenje zemljišta, odlučuje nadležni sud.

III. INVENTURA ŠUMA I PLANIRANJE

Nacionalna inventura šuma

Član 9

Nacionalna inventura šuma vrši se periodično prikupljanjem podataka o stanju i promjenama na šumama i šumskom zemljištu.

Nacionalna inventura šuma obavlja se radi izrade planskih dokumenata u šumarstvu i razmjene informacija u skladu sa zakonom.

Nacionalnom inventurom šuma obuhvataju se šume i šumska zemljišta na teritoriji Crne Gore u odnosu na površine, tipove i strukturu šuma, drvne zalihe, prirast, izvršene sječe, biološku raznovrsnost i drugi podaci o šumama u skladu sa međunarodnim standardima.

Nacionalnu inventuru šuma vrši nadležni organ uprave, po pravilu, svakih 10 godina.

Način i metodologija vršenja nacionalne inventure šuma i bliži podaci iz stava 3 ovog člana utvrđuju se propisom Ministarstva.

Ministarstvo na osnovu izvršene nacionalne inventure šuma sačinjava izvještaj o inventuri šuma koji dostavlja Vladi Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), najkasnije šest mjeseci po završetku nacionalne inventure šuma.

Stručnu osnovu za izvještaj iz stava 6 ovog člana priprema nadležni organ uprave.

Planski dokumenti u šumarstvu

Član 10

Planski dokumenti u šumarstvu su:

- 1) nacionalna šumarska politika;
- 2) strategija sa planom razvoja šuma i šumarstva (u daljem tekstu: strategija);
- 3) plan razvoja šuma za šumsko područje (u daljem tekstu: plan razvoja šuma);
- 4) program gazdovanja šumama za gazdinsku jedinicu (u daljem tekstu: program gazdovanja šumama).

Za sprječavanje bespravnihi aktivnosti u šumama Vlada može donijeti akcioni plan na period do pet godina u skladu sa zakonom.

Nacionalna šumarska politika

Član 11

Nacionalnom šumarskom politikom definišu se pravci razvoja i održivog gazdovanja šumama.

Nacionalna šumarska politika i prostorni plan Crne Gore moraju biti usklađeni.

Nacionalnu šumarsku politiku donosi Skupština Crne Gore, na period od 10 godina.

Nacionalna šumarska politika bliže se razrađuje i sprovodi strategijom, planom razvoja šuma i programom gazdovanja šumama.

Strategija

Član 12

Strategijom se utvrđuju ciljevi i smjernice za razvoj šuma i šumarstva, u skladu sa nacionalnom šumarskom politikom, mjere za unaprjeđenje šuma, kao i orijentaciona finansijska sredstva za sprovođenje strategije i način njihovog obezbjeđivanja.

Strategiju donosi Vlada, na period do 10 godina.

Plan razvoja šuma

Član 13

Planom razvoja šuma bliže se razrađuju ciljevi i smjernice gazdovanja šumama za šumsko područje utvrđeni strategijom i određuju gazdinske jedinice za to područje.

Plan razvoja šuma sastoji se od tekstualnog i kartografskog prikaza.

Tekstualni dio, naročito, sadrži: analizu stanja šuma i šumskog zemljišta, vrednovanje funkcija i namjenu šuma, ciljeve, kao i opšte smjernice i mjere za zaštitu, očuvanje, unaprjeđenje i korišćenje šuma.

Plan razvoja šuma, uz prethodno pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležnih za zaštitu životne sredine i turizam i jedinice lokalne samouprave čije područje je obuhvaćeno planom, donosi Vlada, na period od 10 godina.

Program gazdovanja šumama

Član 14

Program gazdovanja šumama izrađuje se za gazdinsku jedinicu i njime se obuhvataju šume u državnoj i privatnoj svojini.

Program gazdovanja šumama sastoji se od tekstualnog i kartografskog prikaza.

Tekstualni dio, naročito, sadrži:

- podatke o stanju šuma;
- analizu gazdovanja u prethodnom periodu;
- ciljeve i smjernice za održivo upravljanje i gazdovanje i mjere za realizaciju programa.

Program gazdovanja šumama donosi nadležni organ uprave, uz saglasnost Ministarstva, po prethodno pribavljenom mišljenju organa državne uprave nadležnog za zaštitu životne sredine i udruženja vlasnika šuma koje su obuhvaćene programom gazdovanja šumama.

Program gazdovanja šumama donosi se na period od 10 godina u skladu sa strategijom i planom razvoja šuma.

Ukoliko se program gazdovanja šumama ne donese do isteka roka iz stava 5 ovog člana, šumama se može gazdovati na osnovu programa donesenog za prethodni period najduže godinu dana, uz saglasnost Ministarstva.

Izvođački projekat

Član 15

Izvođački projekat se izrađuje za period od godinu dana u skladu sa programom gazdovanja šumama, na osnovu utvrđenog stanja šuma i izvršenog odabiranja, obilježavanja i evidentiranja stabala na terenu.

Izvođački projekat, naročito, sadrži: mjere uzgoja, zaštite i korišćenja šuma i plan izgradnje šumske infrastrukture u okviru odjeljenja ili odsjeka za državne šume, odnosno za posjede ili parcele za šume u privatnoj svojini, sa uslovima, načinom sprovođenja i rokovima za izvršenje tih mjera.

Izvođački projekat za šume u državnoj, odnosno za šume u privatnoj svojini izrađuje i donosi nadležni organ uprave.

Izvođački projekat za šume u privatnoj svojini izrađuje se i donosi u obliku orijentacionog plana.

Izvođački projekat iz st. 1, 2 i 3 ovog člana donosi se najkasnije do 15. decembra tekuće za narednu godinu.

Nadležni organ uprave dužan je da u postupku izrade izvođačkog projekta ostvari saradnju sa korisnicima, odnosno vlasnicima šuma .

Izvođački projekat iz stava 4 ovog člana je osnova za programsko budžetsko sufinansiranje šumskih radova privatnim vlasnicima šuma u skladu sa ovim zakonom.

Sufinansiranje radova i mjera u privatnim šumama iz budžeta Crne Gore vrši se u skladu sa izvođačkim projektom na osnovu godišnjeg programa gazdovanja šumama.

Učešće javnosti u postupku donošenja planskih dokumenata u šumarstvu

Član 16

Nadležni organ uprave dužan je da objavi nacрте planskih dokumenata iz člana 10 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona na svojoj internet stranici i obavijesti javnost o vremenu i mjestu održavanja javne rasprave i načinu dostavljanja mišljenja na planske dokumente.

Obavještenje o vremenu i mjestu održavanja javne rasprave objavljuje se i u najmanje jednom dnevnom štampanom mediju koji se distribuira na cijeloj teritoriji Crne Gore.

Javna rasprava traje najmanje 15 dana od dana objavljivanja nacrtu planskih dokumenata.

Javnu raspravu iz stava 1 ovog člana sprovodi nadležni organ uprave i sačinjava izvještaj o učešću lica, organa i organizacija na javnoj raspravi i rezultatima javne rasprave.

Izvještaj sa javne rasprave

Član 17

Izvještaj sa javne rasprave o nacrtu planskih dokumenata u šumarstvu sačinjava se u roku od 15 dana od dana završetka javne rasprave i, pored podataka iz člana 16 stav 4 ovog zakona, sadrži obrazloženje o prihvaćenim i neprihvaćenim sugestijama datim u postupku javne rasprave i dostavljenim mišljenjima.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana objavljuje se na internet stranici nadležnog organa uprave.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana je sastavni dio predloga planskog dokumenta.

Usklađivanje i revizija strategije

Član 18

Strategija se usklađuje sa Prostornim planom Crne Gore i drugim strateškim dokumentima i reviduje u skladu sa promjenama i novim potrebama šuma i šumarstva.

Sprovođenje strategije

Član 19

Strategija se sprovodi na osnovu planskih dokumenata iz člana 10 stav 1 tač. 3 i 4 ovog zakona i godišnjeg programa gazdovanja šumama.

Šumska područja

Član 20

U cilju racionalnog planiranja, održivog razvoja i gazdovanja šumama i šumskim zemljištima ustanovljavaju se šumska područja.

Šumsko područje obuhvata sve šume, šumska zemljišta i goleti u granicama najmanje jedne jedinice lokalne samouprave.

Šumska područja, na predlog Ministarstva, određuje Vlada.

Šumska područja prostorno se dijele na gazdinske jedinice, bez obzira na vlasništvo šuma.

Gazdinske jedinice

Član 21

Površina gazdinske jedinice, po pravilu, obuhvata od 1.000 do 5.000 ha, u skladu sa prirodnim uslovima i reljefom terena, funkcijama i namjenom šuma, organizacionim potrebama, intenzitetom i ciljevima gazdovanja, kao i vlasničkom strukturom šuma.

Gazdinske jedinice se dijele na manje prostorne jedinice: odjeljenja i odsjeke u državnoj svojini, a u privatnoj svojini na posjed, odnosno parcelu.

Gazdinske jedinice određuju se planom razvoja šuma.

Izmjena planskih dokumenata u šumarstvu i način njihovog čuvanja

Član 22

Ukoliko se u periodu sprovođenja planskih dokumenata u šumarstvu bitno izmijene uslovi na kojima se zasnivaju planski dokumenti pristupa se njihovoj izmjeni, na način i po postupku propisanom za njihovo donošenje.

Planski dokumenti iz člana 10 stav 1 ovog zakona izrađuju se najkasnije šest mjeseci prije isteka perioda za koji je donesen važeći planski dokument.

Planska dokumentacija iz člana 10 ovog zakona čuva se trajno, u skladu sa zakonom.

Izještavanje o realizaciji planova

Član 23

Nadležni organ uprave dužan je da sačini izvještaj o realizaciji planskih dokumenata iz člana 10 stav 1 ovog zakona i najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu dostavi Ministarstvu.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana Ministarstvo je dužno da dostavi Vladi do 30. aprila.

Propis o formiranju šumskih područja i gazdinskih jedinica i sadržaju i načinu izrade planova

Član 24

Propis o uslovima za formiranje šumskog područja, gazdinskih jedinica i nižih prostornih jedinica, načinu obilježavanja granica, bližem sadržaju i načinu izrade planova razvoja, programa gazdovanja šumama, izvođačkog projekta i godišnjeg programa gazdovanja šumama donosi Ministarstvo.

Informacioni sistem

Član 25

Radi obezbjeđenja neophodnih podataka i informacija o šumama, šumskim zemljištima i goletima uspostavlja se informacioni sistem za šume i šumarstvo Crne Gore (u daljem tekstu: informacioni sistem).

Informacioni sistem vodi nadležni organ uprave u elektronskoj formi.

U informacioni sistem naročito se upisuju podaci o stanju i promjenama u ekosistemu šuma, podaci prikupljeni inventurom šuma, mreži šumske infrastrukture, izvršenim radovima u šumama i vlasnicima i korisnicima šuma.

Pristup informacionom sistemu imaju Ministarstvo i organ državne uprave nadležan za informaciono društvo.

Bliža sadržina podataka koji se unose u informacioni sistem i način održavanja i korišćenja informacionog sistema utvrđuje se propisom koji donosi Ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za informaciono društvo.

IV. FUNKCIJE I NAMJENA ŠUMA

Vrste funkcija šuma

Član 26

Funkcije šuma i šumskih zemljišta (u daljem tekstu: funkcije šuma) su proizvodne, ekološke i socijalne.

Proizvodne funkcije šuma su, naročito:

- 1) proizvodnja drvnih šumskih proizvoda;
- 2) proizvodnja nedrvnih šumskih proizvoda.

Ekološke funkcije šuma su, naročito:

- 1) zaštita šumskog tla od spiranja i erozije;
- 2) očuvanje vodnog režima;
- 3) očuvanje biološke i pejzažne raznovrsnosti;
- 4) ublažavanje makro klimatskih promjena, regulacija i poboljšanje mikro klime;
- 5) vezivanje ugljenika iz vazduha;
- 6) proizvodnja kiseonika;
- 7) očuvanje stanišnih uslova za razvoj divlje flore i faune.

Socijalne funkcije šuma su, naročito:

- 1) zaštita naselja i infrastrukturnih objekata od erozije i klizišta;
- 2) povoljan uticaj na snabdijevanje vodom za različite namjene,
- 3) obezbjeđivanje prostora za odmor i rekreaciju;
- 4) razvoj ekoturizma;
- 5) povoljan uticaj na pašarenje i lov;
- 6) istraživanje i obrazovanje;
- 7) zaštita prirodne baštine;
- 8) zaštita kulturne baštine;
- 9) obezbjeđivanje lokalnog stanovništva drvetom;
- 10) očuvanje ruralnih područja;
- 11) odbrana zemlje.

Vrednovanje funkcija šuma

Član 27

Vrednovanje funkcija šuma vrši se radi određivanja namjene šuma.

Vrednovanjem funkcija šuma procjenjuje se naglašenost proizvodne, ekološke i socijalne funkcije i njihov uticaj na gazdovanje šumama.

Namjena šuma

Član 28

Šume se prema namjeni, u skladu sa funkcijom šuma, dijele na privredne, zaštitne i šume posebne namjene.

Namjena šuma se određuje planom razvoja šuma.

Bliži propis o načinu vrednovanja funkcija i namjeni šuma donosi Ministarstvo, uz prethodno pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove zaštite životne sredine.

Privredne šume

Član 29

Privredne šume su šume u kojima je naglašena proizvodna funkcija.

Šume iz stava 1 ovog člana utvrđuju se planom razvoja šuma.

Zaštitne šume

Član 30

Zaštitne šume su šume u kojima je naglašena ekološka funkcija.

Zaštitne šume određuju se aktom Vlade na osnovu elaborata o uspostavljanju i očuvanju zaštitnih šuma koji priprema nadležni organ uprave.

Nadležni organ uprave je dužan da nacrt elaborata iz stava 2 ovog člana objavi na svojoj internet stranici i obavijesti javnost o načinu dostavljanja mišljenja i sugestija na elaborat, pribavi mišljenje jedinica lokalne samouprave na čijoj teritoriji se zaštitna šuma predviđa i organa državne uprave nadležnog za poslove zaštite prirode i životne sredine.

Aktom iz stava 2 ovog člana određuje se režim zaštite, odnosno gazdovanja zaštitnim šumama.

Vlasnici privatnih šuma obuhvaćenih zaštitnim šumama imaju pravo na obeštećenje za izgublenu dobit od ograničenja korišćenja tih šuma.

Potrebne mjere i sredstva za sprovođenje režima gazdovanja zaštitnim šumama određuju se aktom iz stava 2 ovog člana.

Šume posebne namjene

Član 31

Šume posebne namjene mogu biti šume u kojima su izuzetno naglašene socijalne funkcije i šume koje se nalaze u okviru nacionalnih parkova.

Šume iz stava 1 ovog člana, ako zakonom nije drukčije određeno, utvrđuju se planom razvoja šuma.

Šumama posebne namjene gazduje se u skladu sa ovim zakonom i zakonima kojima je uređena zaštita prirode i nacionalni parkovi.

Plan i program upravljanja nacionalnim parkovima i plan razvoja šuma međusobno se usklađuju.

Gazdovanje šumama posebne namjene vrši se na osnovu plana razvoja šuma i na osnovu planova i programa upravljanja nacionalnim parkovima.

Šume u okviru zaštićenih područja prirode i ekološke mreže NATURA 2000

Član 32

U šumama, u okviru zaštićenih prirodnih dobara, može se vršiti sanitarna sječa i mjere neophodne za njegu kojima se obezbjeđuje zaštita, stabilnost i prirodna obnova šuma, u skladu sa zakonom.

U šumama, u okviru ekološke mreže NATURA 2000, gazduje se na održiv način u cilju zaštite i očuvanja stanišnih tipova i ekološki zaštićenih lokaliteta, u skladu sa zakonom.

V. MJERE ZAŠTITE, OČUVANJE I MONITORING ŠUMA

Zabranjene radnje u šumama

Član 33

Zabranjeno je, osim u slučajevima i pod uslovima utvrđenim ovim zakonom:

- 1) pustošenje i krčenje šuma;
- 2) čista sječa šuma i sječa velikog intenziteta koja nije planirana kao redovan vid obnavljanja šuma;
- 3) sječa koja nije u skladu sa programom gazdovanja šumama;
- 4) sječa stabala zaštićenih i strogo zaštićenih vrsta drveća;
- 5) podbjeljivanje stabala;
- 6) sakupljanje nedrvnih šumskih proizvoda;
- 7) sječa sjemenskih sastojina i sjemenskih stabala koja nije predviđena programom gazdovanja šumama, odnosno izvođačkim projektom;
- 8) samovoljno zauzimanje šuma i šumskog zemljišta, uništavanje ili oštećivanje šumskih zasada, oznaka i graničnih znakova;
- 9) odlaganje otpada, štetnih i opasnih materija i otpadaka, kao i zagađivanje šuma na bilo koji način;
- 10) preduzimanje drugih radnji kojima se slabi prinosna snaga šuma ili ugrožava funkcija šume.

Čuvanje šuma i šumskog zemljišta

Član 34

Poslove čuvanja šuma i šumskog zemljišta može da vrši lice koje ima srednju stručnu spremu šumarskog smjera (u daljem tekstu: čuvar šuma) sa položenim stručnim ispitom i koje ispunjava uslove za nošenje oružja, u skladu sa zakonom kojim je uređeno oružje.

Čuvar šuma ima pravo i obavezu, naročito, da:

- legitimise lica zatečena u vršenju protivpravnih radnji u šumama i šumskim zemljištima, odnosno lica za koja postoji osnovana sumnja da su izvršila takve radnje, ako ne može da utvrdi identitet tog lica na drugi način;
- pregleda vozila kojima se drvo prevozi i tovara kojima se drvo prenosi u cilju pronalaska predmeta krivičnog djela ili prekršaja;
- pregleda mjesta, osim stanova, na kojima se može nalaziti drvo koje je predmet krivičnog djela ili prekršaja;
- vrši kontrolu sakupljanja nedrvnih šumskih proizvoda u šumama i na šumskim zemljištima;
- vrši privremeno oduzimanje bespravno posječenog drveta i predmeta kojima je izvršeno krivično djelo ili prekršaj i bez odlaganja ih preda nadležnom organu;
- preduzima mjere u cilju sprječavanja pomjeranja ili uništavanja graničnih oznaka, odnosno protivpravnog zauzimanja šuma i šumskog zemljišta;
- sačini zapisnik o protivpravnoj radnji i utvrđenom činjeničnom stanju i dostavi ga nadležnom organu uprave, a po potrebi policiji i nadležnom inspekcijском organu;
- preduzima i druge mjere i radnje za koje je zakonom i drugim propisima ovlašćen.

Čuvanje šuma radi njihove zaštite od protivpravnog prisvajanja, korišćenja, uništavanja i drugih nezakonitih radnji (odlaganje otpadnih i otrovnih štetnih materija, zagađivanje šume, uništavanje graničnih znakova i oznaka i slično) obezbjeđuje nadležni organ uprave.

Stručni ispit iz stava 1 ovog člana polaže se pred komisijom koju obrazuje Ministarstvo.

Program i način polaganja i iznos troškova polaganja stručnog ispita utvrđuje Ministarstvo.

Čuvar šuma

Član 35

Čuvar šuma vrši poslove čuvanja šuma i šumskog zemljišta u uniformi i naoružan službenim oružjem.

Čuvar šuma ima službenu legitimaciju i dužan je da prilikom preduzimanja radnji iz člana 34 stav 2 ovog zakona pokaže legitimaciju.

Bliži propis o uniformi i legitimaciji čuvara šuma, na predlog nadležnog organa uprave, donosi Ministarstvo.

Obaveza sanacije degradiranih šuma i šumskih zemljišta

Član 36

Lice koje je izvršilo sječu, odnosno degradaciju šume i šumskog zemljišta iz člana 33 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona dužno je da izvrši sanaciju šume i šumskog zemljišta u roku određenom izvođačkim projektom.

Ako sanaciju ne izvrši lice iz stava 1 ovog člana, sanaciju će sprovesti nadležni organ uprave o trošku tog lica.

Ako je lice iz stava 1 ovog člana nepoznato, sanaciju obezbjeđuje nadležni organ uprave na osnovu plana sanacije iz člana 48 ovog zakona.

Čista sječa i sječa velikog intenziteta

Član 37

Čista sječa iz člana 33 stav 1 tačka 2 ovog zakona je zahvat kojim se uklanjaju sva stabla u sastojini, na površini većoj od 50 ari, na kojoj nije predviđena promjena namjene zemljišta ili nije predviđena kao neophodna uzgojna ili sanaciona mjera.

Sječa velikog intenziteta iz člana 33 stav 1 tačka 2 ovog zakona je zahvat kojim se uklanja više od 50% dominantnih stabala, koja su glavni nosioci drvene zalihe, odnosno prirasta u sastojini, na površini većoj od 50 ari, na kojoj sječa nije predviđena kao uzgojna ili sanaciona mjera.

Izuzetno od člana 33 stav 1 ovog zakona, čista sječa i sječa velikog intenziteta mogu se primijeniti u slučaju direktne konverzije izdanačkih šuma i sanacije šuma od štetnog uticaja prirodnih nepogoda, biljnih bolesti i štetočina, ako je to predviđeno planskim dokumentima u šumarstvu.

Promjena namjene šuma krčenjem

Član 38

Promjena namjene šuma, odnosno šumskog zemljišta u građevinsko ili drugo zemljište krčenjem može se izvršiti samo u skladu sa prostorno planskim dokumentom, odnosno planom razvoja šuma u skladu sa zakonom.

Krčenje šume iz stava 1 ovog člana je zahvat kojim se uklanja svo šumsko drveće u sastojini zbog promjene namjene šumskog zemljišta.

Promjena namjene iz stava 1 ovog člana može se vršiti:

- radi izgradnje objekata za zaštitu od elementarnih nepogoda i odbrane zemlje;

- u postupku komasacije i arondacije poljoprivrednog zemljišta i šuma u skladu sa zakonom;
- u slučajevima kada to zahtijeva javni interes utvrđen zakonom ili na osnovu zakona.

Krčenje šume, odnosno šumskog zemljišta zbog izgradnje šumskih puteva i drugih infrastrukturnih objekata koji služe gazdovanju šumama, koji su sastavni dio šume, odnosno šumskog zemljišta, ne smatra se promjenom namjene.

Šumom za koju je, u skladu sa stavom 1 ovog člana, izvršena promjena namjene, do privođenja planiranoj namjeni, gazduje vlasnik, odnosno korisnik šuma, u skladu sa ovim zakonom.

Sječa koja nije u skladu sa programom gazdovanja šumama

Član 39

Sječa iz člana 33 stav 1 tačka 3 ovog zakona je sječa koja prelazi količinu utvrđenu programom gazdovanja šumama i izvođačkim projektom, odnosno rješenjem za sječu.

Paša, kresanje grana i korišćenje opalog lišća u šumi

Član 40

Paša u šumi, odnosno na šumskom zemljištu može se vršiti samo na način koji ne ugrožava funkcije šuma, na površinama koje su za pašu određene izvođačkim projektima.

Kresanje grana i korišćenje opalog lišća u državnoj šumi, odnosno na šumskom zemljištu može se vršiti samo na osnovu odobrenja nadležnog organa uprave, ako šumsko tlo nije degradirano.

Bliži uslovi pod kojima se može vršiti paša, kresanje grana i sakupljanje opalog lišća utvrđuju se propisom Ministarstva.

Zabrana izgradnje objekata u šumi

Član 41

Zabranjena je izgradnja trajnih ili privremenih objekata u šumi, na šumskom zemljištu i na goletima, koji nijesu u funkciji gazdovanja šumama, divljači i lovstva, zaštite prirode ili u javnom interesu.

Za postavljanje objekata iz stava 1 ovog člana koji su u funkciji gazdovanja šumama, divljači i lovstva, zaštite prirode ili u javnom interesu odobrenje izdaje nadležni organ uprave, u skladu sa zakonom.

Zabrana odlaganja otpada u šumi

Član 42

Zabranjeno je odlaganje otpada u šumi, na šumskom zemljištu i na goletima, osim na mjestima određenim za tu namjenu.

Lice koje je izvršilo odlaganje otpada u šumi, na šumskom zemljištu ili na goletima, na mjestu koje nije namijenjeno za odlaganje otpada, dužno je da otpad o svom trošku ukloni.

Vlasnici i korisnici šuma dužni su da iz šume, odnosno sa šumskog zemljišta uklone otpad koji su odložila nepoznata lica.

Upotreba sredstava za zaštitu bilja u šumama

Član 43

U šumi se mogu upotrebljavati samo sredstva za zaštitu bilja u skladu sa zakonom, koja ne ugrožavaju biološku ravnotežu i to isključivo za zaštitu šumskog podmlatka od štetnog uticaja divljači, zaštitu od biljnih bolesti i štetočina koje nije moguće drukčije brojno smanjiti, kao i za potrebe gašenja požara.

Opšte mjere zaštite šuma

Član 44

Vlasnici i korisnici šuma dužni su da, nakon sječe i izvoza drvnih sortimenata iz šume ili nakon sanacije štete u šumi, uspostave šumski red i preduzmu druge mjere, na osnovu stručnih uputstava nadležnog organa uprave, u skladu sa propisima.

Šumski red iz stava 1 ovog člana je održavanje stanja šuma nakon korišćenja, koje obezbjeđuje uslove za očuvanje šuma od biljnih bolesti, štetočina i požara, kao i očuvanje stabala, podmlatka, šumskih zemljišta, izvorišta voda i staništa rijetkih i ugroženih biljnih vrsta.

Vanredne mjere zaštite šuma

Član 45

U slučajevima pojave bolesti ili štetočina većeg obima Ministarstvo može narediti posebne mjere zaštite šuma.

Mjere iz stava 1 ovog člana, naročito se odnose na:

- privremenu zabranu planirane sječe, osim sječe u cilju otklanjanja štetnih posljedica;
- suzbijanje bolesti i štetočina ili sprječavanje njihovog širenja;
- uništavanje šumskog reproduktivnog materijala zaraženog bolestima ili napadnutog štetočinama.

Sprovođenje mjera iz stava 2 al. 2 i 3 ovog člana obezbjeđuje nadležni organ uprave u saradnji sa organom uprave nadležnim za zaštitu bilja.

Zaštita šuma od požara

Član 46

Zabranjeno je loženje otvorene vatre i odlaganje predmeta koji mogu prouzrokovati požar u šumi i na šumskom zemljištu, osim na mjestima određenim za tu namjenu .

Nadležni organ uprave, u periodu povećane opasnosti od požara u šumi i šumskom zemljištu, dužan je da obezbijedi poslove čuvanja šuma uspostavljanjem stalnih dežurstava.

Za šume i šumska zemljišta koja su izložena povećanoj opasnosti od požara primjenjuju se posebne mjere za sprječavanje i pripremu za gašenje požara, u skladu sa zakonom.

Vlasnici i korisnici šuma dužni su da preventivno djeluju, suzbijaju i učestvuju u gašenju požara u svojim šumama, odnosno šumama koje koriste.

Monitoring šuma

Član 47

Praćenje i procjenu zdravstvenog stanja šuma i održivog gazdovanja, odnosno monitoring šuma vrši nadležni organ uprave.

Monitoring se sprovodi na osnovu godišnjeg programa monitoringa koji donosi Ministarstvo, u skladu sa strategijom.

Sredstva za sprovođenje programa iz stava 2 ovog člana obezbjeđuju se iz budžeta države.

Na osnovu rezultata sprovedenog monitoringa, nadležni organ uprave dužan je da izvještaj o monitoringu dostavi Ministarstvu do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.

Izvještaj iz stava 4 ovog člana, naročito, sadrži: informacije i podatke o zdravstvenom stanju i održivosti gazdovanja šumama, preduzetim mjerama na neposrednoj zaštiti šuma i obimu i lokacijama bespravni sječa.

Izvještaj iz stava 4 ovog člana sa predlogom mjera za poboljšanje stanja šuma Ministarstvo je dužno da dostavi Vladi najkasnije do 30. aprila tekuće za prethodnu godinu.

Ministarstvo obavještava javnost o zdravstvenom stanju šuma utvrđenom monitoringom putem medija.

Plan sanacije šuma

Član 48

Za degradirane šume prouzrokovane abiotičkim ili biotičkim činiocima i šumskim požarima donosi se plan sanacije šuma.

Plan sanacije šuma, naročito, sadrži:

- analizu uzroka šteta;
- procjenu obima štete sa kartografskim prikazom oštećenih površina;
- površine planirane za sanaciju;
- mjere za sanaciju štete;
- način i rok izvođenja radova;
- potrebna finansijska sredstva za realizaciju plana.

Plan sanacije šuma utvrđuje Ministarstvo, do 30. aprila tekuće godine, uz saglasnost Vlade.

Bliži propisi o zaštiti šuma

Član 49

Ministarstvo donosi bliži propis o mjerama za sprječavanje i suzbijanje biljnih bolesti, štetočina i načinu uspostavljanja šumskog reda.

Organ državne uprave nadležan za poslove zaštite i spašavanja, uz saglasnost Ministarstva, bliže propisuje mjere za sprječavanje i suzbijanje šumskih požara.

VI. UZGOJ I PODIZANJE NOVIH ŠUMA

Srazmjernost uzgojnih radova i obima sječe

Član 50

Vlasnici i korisnici šuma dužni su da izvrše radove na uzgoju šuma srazmjerno vrsti i obimu sječe.

Radovi iz stava 1 ovog člana nalažu se vlasnicima privatnih šuma rješenjem kojim se dozvoljava sječa, a korisniku državne šume izvođačkim projektom, odnosno godišnjim programom gazdovanja u skladu sa ovim zakonom i ugovorom.

Srazmjernost uzgojnih radova u odnosu na obim sječa, u zavisnosti od tipova šuma, odnosno vrsta i razvojnih faza sastojina, utvrđuje se na osnovu kriterijuma i indikatora iz člana 6 stav 5 ovog zakona.

Podizanje novih šuma

Član 51

Nove šume podižu se na goletima, za koje se utvrdi da bi mogle biti produktivnije od postojećeg korišćenja zemljišta ili mogle imati značajniju ekološku, odnosno socijalnu funkciju.

Podizanje novih šuma vrši se u skladu sa strategijom, odnosno planom razvoja šuma.

Pošumljavanje i uzgojni radovi

Član 52

Podizanje novih šuma pošumljavanjem i uzgojni radovi u postojećim šumama vrše se u skladu sa kriterijumima i indikatorima iz člana 6 stav 5 ovog zakona.

VII. DOZNAKA, SJEČA STABALA I PROMET DRVNIH SORTIMENATA

Doznaka stabala za sječū

Član 53

Stabla se mogu sjeći samo nakon njihovog odabiranja, obilježavanja i evidentiranja (u daljem tekstu: doznaka), u skladu sa programom gazdovanja šumama i izvođačkim projektom.

Doznaku stabala za sječū u visokim šumama mogu da vrše ovlašćena lica sa visokom stručnom spremom šumarskog smjera koja su zaposlena kod nadležnog organa uprave.

Doznaku stabala za sječū u šumi u privatnoj svojini mogu da vrše i pravna lica i preduzetnici koji u pogledu stručne spreme ispunjavaju uslove iz člana 67 ovog zakona.

Doznaka stabala za sječū u privatnoj šumi vrši se u saradnji sa vlasnikom šume.

Zahtjev za sječū

Član 54

Zahtjev za sječū šume u privatnoj svojini sa dokazom o svojini podnosi se nadležnom organu uprave.

Zahtjev za sječū iz stava 1 ovog člana ukoliko ovim zakonom nije drukčije određeno, vlasnik šume podnosi najkasnije do 1. decembra tekuće za narednu godinu.

Na osnovu zahtjeva iz stava 1 ovog člana priprema se izvođački projekat.

Rješenje kojim se odobrava sječū

Član 55

Sječū šume u privatnoj svojini može se vršiti samo na osnovu rješenja nadležnog organa uprave kojim se dozvoljava sječū.

Rješenje iz stava 1 ovog člana donosi se najkasnije u roku od tri dana od dana izvršene doznake i uplate naknade, u skladu sa zakonom kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Rješenje iz stava 1 ovog člana sadrži:

- ime i prezime vlasnika šume i broj katastarske parcele;
- vrstu, količinu i debljinsku strukturu doznačene drvene mase;
- uslove za vršenje sječe i izvoza drvnih sortimenata;
- potrebne mjere zaštite šuma i uspostavljanja šumskog reda;
- potrebne vrste i obim uzgojnih radova proporcionalnih obimu sječe;
- vrijeme i rok za izvršenje radova;
- iznos naknade iz stava 2 ovog člana.

Uslovi za transport i promet drvnih sortimenata

Član 56

Pomjeranje drvnih sortimenata sa mjesta sječe može se vršiti samo nakon prijema drvnih sortimenata.

Prijem iz stava 1 ovog člana, naročito, obuhvata premjer, evidentiranje i obilježavanje drvnih sortimenata (žigom, bar kodom i dr.) nakon što se prethodno utvrdi da je uspostavljen šumski red.

Vlasnik, odnosno korisnik šume dužan je da o izvršenoj sječi obavijesti nadležni organ uprave u roku od tri dana od dana izvršene sječe.

Prijem iz stava 1 ovog člana vrši nadležni organ uprave.

Drvni sortimenti iz šume mogu se stavljati u promet samo na osnovu uvjerenja o porijeklu, koje izdaje korisnik šume u državnoj svojini, odnosno vlasnik šume u privatnoj svojini.

Bliži propis o doznaci, sječi, prijemu, žigosanju i uvjerenju o porijeklu drvnih sortimenata

Član 57

Ministarstvo donosi bliži propis o:

1) doznaci i sječi stabala, načinu prijema i obilježavanju drvnih sortimenata, a koji sadrži: način i uslove za doznaku i evidentiranje doznačenih stabala za sječū, obrazac zahtjeva za izdavanje rješenja kojim se dozvoljava sječa, način obavještavanja o izvršenoj sječi, način obilježavanja i evidentiranja posječene drvene mase, obilježavanju panjeva bespravno posječenih stabala i oblik i sadržinu žigova;

2) uvjerenju o porijeklu drvnih sortimenata, a koji sadrži: dokaz o porijeklu drvnih sortimenata, način obavještavanja o otpremi sortimenata, vođenje registra dokumenata, kao i evidenciju prometa drvnih sortimenata.

VIII. ŠUMSKA INFRASTRUKTURA

Uslovi za izgradnju i održavanje

Član 58

U šumama i na šumskom zemljištu može se graditi šumska infrastruktura samo u skladu sa programom gazdovanja šumama i izvođačkim projektom, u skladu sa zakonom.

Planiranje, projektovanje, građenje i održavanje šumske infrastrukture može se vršiti samo u skladu sa principima zaštite prirode, potrebama gazdovanja šumama i tehničkim propisima, na način kojim se ne:

- ugrožavaju izvorišta vode i vodni tokovi;
- uzrokuje pojava erozije;

- narušavaju šumski ekosistemi;
- ugrožavaju staništa rijetkih i zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta;
- sprječava normalan tok vode iz bujica;
- destabilizuje zemljište i povećava opasnost od odrona;
- ugrožavaju opštekorisne funkcije šuma.

Šumska infrastruktura je sastavni dio šume, odnosno šumskog zemljišta.

Korišćenje šumskih puteva

Član 59

Putevi koji su u funkciji gazdovanja šumama smatraju se šumskim putevima.

Šumske puteve mogu koristiti pravna i fizička lica pod uslovima koje utvrdi nadležni organ uprave.

Izgrađene šumske puteve, kojima se omogućava pristup seoskim gazdinstvima, turističkim i drugim objektima, a koji su javnog karaktera, Vlada može prenijeti na upravljanje jedinici lokalne samouprave.

Izgradnja i održavanje šumskih puteva

Član 60

Šumske puteve u državnoj svojini gradi i održava korisnik šuma.

Šumske puteve u privatnoj svojini gradi i održava vlasnik šuma.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, šumski putevi u državnoj svojini iz člana 59 stav 3 ovog zakona mogu da se sufinansiraju iz budžeta države, odnosno jedinice lokalne samouprave.

Nadležni organ uprave vodi evidenciju šumskih puteva.

Tehnički prijem šumskih puteva

Član 61

Tehnički prijem izgrađenog šumskog puta vrši komisija koju imenuje Ministarstvo.

Bliži propis o šumskoj infrastrukturi

Član 62

Način projektovanja, tehnički uslovi za izgradnju, održavanje i tehnički prijem i označavanje šumske infrastrukture utvrđuje se propisom koji donosi Ministarstvo, uz saglasnost nadležnog organa državne uprave za poslove saobraćaja.

IX. KORIŠĆENJE NEDRVNIH ŠUMSKIH PROIZVODA I FUNKCIJA ŠUMA

Uslovi za korišćenje nedrvnih šumskih proizvoda

Član 63

Nedrvni šumski proizvodi iz šuma u državnoj svojini mogu se koristiti u komercijalne i nekomercijalne svrhe, u skladu sa programom gazdovanja šumama, na način kojim se ne ugrožavaju ekosistemi i funkcije šuma.

Komercijalno korišćenje nedravnih šumskih proizvoda obuhvata njihovo sakupljanje, radi stavljanja u promet, na osnovu ugovora.

Nekomercijalno korišćenje nedravnih proizvoda iz stava 1 ovog člana je njihovo sakupljanje u količinama dnevnih potreba pojedinca, odnosno manje od 2 kg dnevno jestivih šumskih proizvoda.

Nedrvni šumski proizvodi u šumama i na šumskom zemljištu u državnoj svojini za komercijalno korišćenje mogu se davati na osnovu sprovedenog postupka po javnom oglasu pravnom, odnosno fizičkom licu registrovanom za otkup nedravnih šumskih proizvoda u Centralnom registru Privrednog suda, u skladu sa zakonom.

Javni poziv iz stava 4 ovog člana za komercijalno korišćenje nedravnih proizvoda u šumama u državnoj svojini objavljuje se u najmanje jednom štampanom mediju koji se distribuira na teritoriji Crne Gore.

Postupak po javnom oglasu sprovodi nadležni organ uprave.

Odluku o dodjeli prava na komercijalno korišćenje nedravnih proizvoda u šumama u državnoj svojini donosi Vlada.

Javnim pozivom iz st. 4 i 5 ovog člana naročito se utvrđuje vrsta nedravnih šumskih proizvoda, procijenjene količine, lokaliteti, uslovi koje moraju da ispunjavaju korisnici nedravnih proizvoda i drugi podaci od značaja za sprovođenje postupka.

Za komercijalno korišćenje nedravnih proizvoda iz stava 2 ovog člana plaća se naknada u visini 5% tržišne cijene otkupljenih proizvoda po kilogramu.

Naknada iz stava 9 ovog člana prihod je budžeta države.

Tržišnu cijenu iz stava 9 ovog člana utvrđuje nadležni organ uprave na osnovu cijena koje se formiraju na tržištu u maloprodaji (tržnicama, maloprodajnim objektima i sl.).

Nedrvni šumski proizvodi mogu se sakupljati u skladu sa posebnim propisom.

Bliži način sprovođenja postupka iz stava 4 ovog člana utvrđuje se propisom Ministarstva.

Zabrane i ograničenja korišćenja funkcija šuma od strane trećih lica

Član 64

Zabranjeno je u šumi, naročito:

- oštećivati ili pomjerati znakove, biljege ili druga obilježja;
- motornim vozilima koristiti šumske vlake, osim onih koje vlasnici posebno izdvoje za te svrhe;
- ulaziti u područja gdje se vrši sječa, izvlačenje i transport drveta, pošumljavanje, u ograđena šumska područja i šumske rasadnike.

Zabranjeno je bez odobrenja vlasnika, odnosno korisnika šuma, naročito:

- koristiti šumske puteve motornim vozilima u slučaju manifestacionih događaja, kao i za komercijalne namjene trećih lica;
- organizovanje masovnog okupljanja koje može nanijeti štetu šumi;
- postavljanje ograda;
- postavljanje tabli i oznaka na način kojim se oštećuju stabla;
- parkirati se i kampovati u šumama i na šumskim zemljištima;
- smještati pčelinjake, lovnotehničke i druge objekte u šumama i na šumskim zemljištima.

Odobrenjem iz stava 2 ovog člana može se utvrditi i obaveza plaćanja odgovarajuće naknade, čiji

iznos kod šume u državnoj svojini utvrđuje nadležni organ uprave.

Naknada iz stava 2 ovog člana kod šume u državnoj svojini je prihod budžeta države.

Naknada za komercijalno korišćenje funkcija šuma

Član 65

Pravna i fizička lica koja koriste šume i šumska zemljišta u komercijalne svrhe za postavljanje objekata i uređaja elektronske komunikacione infrastrukture, prerađivačke industrije, crne i obojene metalurgije, kao i objekata za odmor i rekreaciju, ekoturizam, pašarenje i sl., plaćaju naknadu na osnovu ugovora o korišćenju, zaključenim sa nadležnim organom uprave.

Metodologiju za određivanje visine naknade iz stava 1 ovog člana utvrđuje Ministarstvo.

Visinu naknade na osnovu metodologije iz stava 2 ovog člana određuje Vlada.

X. ORGANIZACIJA POSLOVA U ŠUMARSTVU

Nadležnost

Član 66

Nadležni organ uprave obavlja upravne i sa njima povezane stručne poslove u šumarstvu, koji se odnose na:

- 1) izradu i pripremu planova u šumarstvu;
- 2) sprovođenje nacionalne inventure šuma;
- 3) ustupanje radova u šumama u državnoj svojini na izvođenje;
- 4) prikupljanje podataka o stanju šuma;
- 5) izradu karata šumskih staništa i tipova šuma (kartiranje);
- 6) sprovođenje monitoringa zdravstvenog stanja šuma, održivosti gazdovanja šumama i bespravničkih aktivnosti u šumama;
- 7) podizanje novih šuma, uključujući pošumljavanje i njegu novih kultura;
- 8) uspostavljanje, vođenje i održavanje informacionog sistema o šumama;
- 9) održavanje i sanaciju šumskih puteva u skladu sa ovim zakonom;
- 10) pripremu stručnih osnova za propise, planove i programe, koje na osnovu ovlašćenja utvrđenih ovim zakonom donose Vlada i Ministarstvo;
- 11) sprovođenje mjera za očuvanje biodiverziteta i prirodnih vrijednosti šuma;
- 12) sprovođenje zaštite šuma od biotičkih i abiotičkih činilaca i požara, uključujući dijagnostičko-prognozne poslove;
- 13) čuvanje šuma i šumskog zemljišta od protivpravnih radnji;
- 14) doznaku stabala za sječu, žigosanje sortimenata i prijem sječišta, odnosno šumskih radova;
- 15) pružanje stručne pomoći vlasnicima šuma u privatnoj svojini u pogledu korišćenja i zaštite šuma;
- 16) kontrolu izvedenih radova po izvođačkom projektu;
- 17) saradnju sa naučno istraživačkim institucijama iz oblasti šumarstva;
- 18) druge poslove u skladu sa zakonom.

Za stručne poslove iz stava 1 tač. 1 i 2 i 4 do 10 ovog člana nadležni organ uprave može angažovati

drugo pravno lice koje ispunjava propisane uslove u skladu sa zakonom.

Uslovi za vršenje stručnih poslova u šumarstvu

Član 67

Stručne poslove u šumarstvu može da vrši pravno lice, odnosno preduzetnik koji ima najmanje jedno zapošljeno lice sa visokom stručnom spremom šumarskog smjera sa licencom za vršenje stručnih poslova u šumarstvu (u daljem tekstu: licenca), koji je registrovan u Centralnom registru Privrednog suda i koji ispunjava uslove u pogledu opreme za obavljanje te djelatnosti.

Bliži uslovi u pogledu opreme i broja zapošljenih iz stava 1 ovog člana utvrđuju se propisom Ministarstva.

Licencu iz stava 1 ovog člana može steći lice sa visokom stručnom spremom šumarskog smjera i najmanje jednom godinom radnog iskustva u struci, koje ima položen stručni ispit za vršenje stručnih poslova u šumarstvu.

Licencu iz st. 1 i 3 ovog člana izdaje Ministarstvo.

Program polaganja stručnog ispita za sticanje licence, način polaganja i visinu troškova za polaganje stručnog ispita utvrđuje Ministarstvo.

Naknada za vršenje određenih stručnih poslova u šumarstvu

Član 68

Za vršenje doznake stabala, premjer i žigosanje drvnih sortimenata i izradu izvođačkog projekta vlasnici i korisnici šuma plaćaju naknadu.

Visinu naknade iz stava 1 ovog člana utvrđuje Ministarstvo.

Naknada iz stava 1 ovog člana je prihod budžeta države.

Stručni poslovi

Član 69

Stručni poslovi u šumarstvu, koje mogu da vrše pravna lica i preduzetnici, su:

- 1) pošumljavanje zemljišta, osim podizanja brzorastućih plantaža;
- 2) njega, uzgoj i zaštita šuma;
- 3) sanacija degradiranih šuma;
- 4) konverzija izdanačkih šuma;
- 5) proizvodnja šumskog reproduktivnog materijala autohtonih i rijetkih vrsta drveća;
- 6) održavanje i opremanje šuma za potrebe socijalnih funkcija;
- 7) održavanje i unaprjeđivanje potencijala ekoloških funkcija šuma;
- 8) izgradnja i održavanje šumskih puteva.

Stručne poslove iz stava 1 ovog člana mogu obavljati vlasnici i korisnici šuma koji ispunjavaju uslove iz člana 67 ovog zakona.

Obavljanje stručnih poslova u šumama u državnoj svojini obezbjeđuje nadležni organ uprave.

Savjet za šume

Član 70

Radi davanja stručnih mišljenja i predloga za odlučivanje o stručnim pitanjima i za stručnu pomoć u postupku donošenja odluka i pripreme propisa iz oblasti šuma i šumarstva Vlada može osnovati Savjet za šume (u daljem tekstu: Savjet), u skladu sa ovim zakonom.

Savjet, naročito, daje:

- 1) mišljenje na predloge zakona i drugih propisa kojima se uređuju pitanja iz oblasti šuma i šumarstva;
- 2) mišljenje na nacрте planskih dokumenata u šumarstvu;
- 3) predloge za edukaciju i stručno usavršavanje zaposlenih u šumarstvu;
- 4) predloge od značaja za unaprjeđenje stanja u oblasti šuma i šumarstva.

U vršenju poslova iz stava 2 ovog člana Savjet saraduje sa Ministarstvom i nadležnim organom uprave.

Administrativno-tehničke poslove za potrebe Savjeta obavlja Ministarstvo.

Bliži djelokrug rada, sastav i trajanje mandata članova Savjeta utvrđuje se aktom o osnivanju.

Sredstva za rad Savjeta obezbeđuju se iz budžetske pozicije Ministarstva.

XI. NAČIN I USLOVI ZA KORIŠĆENJE ŠUMA U DRŽAVNOJ SVOJINI

1. Korišćenje šuma u državnoj svojini

Dodjeljivanje koncesije

Član 71

Šume u državnoj svojini mogu se dati na korišćenje na osnovu ugovora o koncesiji zaključenog u skladu sa zakonom.

Koncesije iz stava 1 ovog člana dodjeljuju se za jednu ili više gazdinskih jedinica, na period od pet do 30 godina.

Postupak za davanje koncesije sprovodi nadležni organ uprave u skladu sa zakonom.

Uslovi za koncesionare i uslovi za dodjelu koncesije

Član 72

Šume u državnoj svojini mogu se davati na korišćenje putem koncesije pravnim licima koja imaju zaposleno najmanje jedno lice sa visokom školskom spremom šumarskog smjera i dva lica sa srednjom stručnom spremom šumarskog smjera, koja su registrovana u Centralnom registru Privrednog suda za obavljanje djelatnosti šumarstva i ispunjavaju uslove u pogledu tehničko-tehnološke opremljenosti.

Bliže uslove u pogledu tehničko-tehnološke opremljenosti iz stava 1 ovog člana i broja zaposlenih, srazmjerno veličini gazdinskih jedinica i vrsti koncesije, utvrđuje Ministarstvo.

Obim koncesije

Član 73

Obim koncesije okvirno se utvrđuje na osnovu programa gazdovanja šumama i izvođačkim

projektom.

Obim sječe na godišnjem nivou može varirati u odnosu na obim utvrđen koncesionim ugovorom, u granicama odstupanja $\pm 20\%$, s tim što u ukupnom obimu koncesije ne smije odstupati $\pm 10\%$.

Ukoliko koncesionar ne realizuje ugovoreni obim sječe drvne mase dvije godine uzastopno, u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana, obim koncesije mu se smanjuje, srazmjerno po količini i kvalitetu, za preostali period trajanja koncesije.

Koncesionar ima pravo na odštetu za eventualno smanjivanje obima korišćenja šuma pod koncesijom bez njegove krivice, osim ako se taj obim smanji zbog restitucije, promijenjenih prirodnih uslova, koji traže izmjenu programa gazdovanja i izvođačkog projekta ili više sile, u skladu sa zakonom.

Obaveze koncesionara

Član 74

Pored obaveza utvrđenih zakonom koncesionar je dužan da:

- sprovodi mjere utvrđene programom gazdovanja šumama, preduzima mjere utvrđene izvođačkim projektom i vodi evidenciju o količinama izrađenih i prodatih drvnih sortimenata;
- izvršava obaveze utvrđene ugovorom (vodi evidenciju šumskih radova, radova na izgradnji i održavanju šumskih puteva, troškova sopstvene prerade drvnih proizvoda i dr.).

Koncesiona naknada

Član 75

Za dodijeljenu koncesiju za korišćenje šuma u državnoj svojini plaća se naknada u skladu sa zakonom i koncesionim ugovorom.

Početni iznos naknade iz stava 1 ovog člana, koja se određuje javnim oglasom, određuje se za prvu godinu trajanja koncesije na osnovu ukupne vrijednosti drvnih proizvoda i procijenjenih troškova radova planiranih izvođačkim projektom.

Troškovi radova iz stava 2 ovog člana procjenjuju se na osnovu vrste drveta, sortimentne strukture, otvorenosti šuma, prirodnih i tehnoloških uslova korišćenja, odnosno gazdovanja šumama.

Visina koncesione naknade za početnu godinu, postignuta na osnovu javnog oglasa, određuje se koncesionim ugovorom i godišnje se usklađuje sa realizovanim obimom i strukturom sječa i radova koji su predmet ugovora, kao i cijenama na tržištu.

Metodologiju za obračun i godišnje usklađivanje koncesione naknade utvrđuje Vlada.

Kontrola izvršavanja koncesionih i drugih ugovora u šumama u državnoj svojini

Član 76

Kontrolu realizacije ugovora o koncesiji i preduzimanja mjera prema izvođačkom projektu vrši nadležni organ uprave.

Prodaja drveta

Član 77

Šume u državnoj svojini mogu se davati na korišćenje prodajom drveta u dubećem stanju, odnosno prodajom drvnih sortimenata u skladu sa programom gazdovanja šumama, odnosno izvođačkim projektom.

Prodaja drveta iz stava 1 ovog člana vrši se u skladu sa zakonom kojim je uređena državna imovina.
Sredstva od prodaje iz stava 1 ovog člana prihod su budžeta države.

2. Obezbjeđivanje drvetom stanovništva u ruralnim područjima

Način i uslovi za obezbjeđivanje drvetom

Član 78

Drvo u šumi u državnoj svojini može se, u skladu sa programom gazdovanja šumama i izvođačkim projektom, davati stanovnicima sa prebivalištem u ruralnim područjima za sopstvene potrebe do 10 m³ po domaćinstvu.

Davanje drveta iz stava 1 ovog člana obuhvata:

- besplatno sakupljanje drvnih ostataka nakon sječa na osnovu rješenja nadležnog organa uprave;
- besplatno korišćenje ogrijevnog drveta u dubećem stanju pod uslovima koje utvrdi nadležni organ uprave (socijalni slučajevi i sl.);
- kupovinu ogrijevnog i tehničkog drveta u dubećem stanju;
- kupovinu ogrijevnog i tehničkog drveta na šumskom putu.

Cijenu za kupovinu drvnih sortimenata iz stava 2 al. 3 i 4 ovog člana utvrđuje Vlada.

Postupak za obezbjeđivanje davanja drveta

Član 79

Davanje drveta iz člana 78 stav 2 ovog zakona vrši se na osnovu zahtjeva rješenjem nadležnog organa uprave.

Registracija privatnih šumskih gazdinstava

Član 80

Privatna šumska gazdinstva veličine od 5 ha upisuju se u registar koji vodi nadležni organ uprave i sastavni je dio informacionog sistema Ministarstva, na zahtjev vlasnika.

Registar iz stava 1 ovog člana vodi se u okviru registra poljoprivrednih gazdinstava u skladu sa zakonom.

XII. OBEZBJEĐIVANJE SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE PLANSKIH DOKUMENATA U ŠUMARSTVU

Godišnji program gazdovanja šumama

Član 81

Sredstva za sprovođenje programa gazdovanja šumama i izvođačkih projekata obezbjeđuju se iz budžeta države na osnovu godišnjeg programa gazdovanja šumama.

Godišnji program gazdovanja šumama izrađuje nadležni organ uprave.

Program iz stava 2 ovog člana, naročito, sadrži: planirane aktivnosti kvantifikovane po obimu i vrsti radova na uzgoju i zaštiti šuma, korišćenju, izgradnji i održavanju šumske infrastrukture, sa finansijskim

sredstvima za njihovo sprovođenje po gazdinskim jedinicama i šumskim područjima, kao i sredstva za sufinansiranje radova u privatnim šumama.

Godišnji program iz stava 2 ovog člana donosi Vlada do 31. decembra tekuće za narednu godinu.

Podsticajne mjere u šumarstvu

Član 82

Sredstva za realizaciju podsticajnih mjera u šumarstvu i sufinansiranje izvođenja radova mogu se, u skladu sa godišnjim programom gazdovanja šumama, obezbjeđivati iz budžeta države za:

- jačanje konkurentnosti u šumarstvu;
- poboljšanje uslova životne sredine;
- poboljšanje kvaliteta života seoskog stanovništva i diverzifikaciju ruralne ekonomije.

Podsticajna sredstva iz stava 1 ovog člana mogu se dodijeliti privatnim šumskim gazdinstvima, koja su upisana u registar gazdinstava iz člana 80 ovog zakona.

Raspodjelu sredstava vrši nadležni organ uprave po postupku sprovedenom po javnom pozivu na osnovu kriterijuma koje utvrđuje Ministarstvo.

Način naplate naknada

Član 83

U pogledu obračuna, naplate, kamate, prinudne naplate i rokova zastarjelosti za plaćanje naknada utvrđenih ovim zakonom, primjenjuje se zakon kojim je uređena poreska administracija.

Finansiranje mjera u šumarstvu po osnovu drugih programa

Član 84

Sredstva za finansiranje sprovođenja mjera za očuvanje stanišnih tipova u šumama (NATURA 2000) obezbjeđuju se u skladu sa zakonom.

Kontrola namjenske upotrebe budžetskih sredstava

Član 85

Kontrolu namjenske upotrebe podsticajnih sredstava za sufinansiranje izvođenja radova i podsticajnih mjera vrši nadležni organ uprave.

Kontrola iz stava 1 ovog člana obuhvata kontrolu sprovođenja mjera koje se finansiraju, odnosno sufinansiraju iz budžeta države, namjenski utrošak sredstava i ocjenu efekata sprovedenih mjera.

XIII. NADZOR

Nadležnost

Član 86

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona, u okviru utvrđenih nadležnosti, vrše Ministarstvo, ministarstva nadležna za poslove finansija, zaštite životne sredine, uređenja prostora i saobraćaja i nadležni organ uprave.

Poslove inspekcijskog nadzora iz stava 1 ovog člana, u okviru svoje nadležnosti, u oblasti šuma i šumarstva, vrši Ministarstvo, preko inspektora nadležnog za šumarstvo (u daljem tekstu: šumarski inspektor), u skladu sa zakonom.

Ovlašćenja šumarskog inspektora

Član 87

Šumarski inspektor je ovlašćen, naročito, da kontroliše:

- vršenje sječe i svih radova u šumama sa aspekta zakonitosti, usklađenosti sa planovima i stručno tehničkim standardima;
- promet drvnih sortimenata šumskim putevima i njihovo porijeklo;
- da li se sakupljanje nedrvnih šumskih proizvoda, kao i njihov promet šumskim putevima vrši u skladu sa propisima;
- skladištenje šumskih sortimenata sa aspekta zaštite šuma;
- sprovođenje mjera osiguranja i zaštite od požara;
- ispunjavanje uslova za izvođenje radova u šumama;
- sprovođenje postupka promjene namjene (krčenja) šuma;
- korišćenje šuma;
- izvršenje radova kod krajnjih korisnika budžetskih sredstava (vlasnika privatnih šuma).

Kada utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis ili da se ne poštuju standardi ili normativi, šumarski inspektor je obavezan da, pored upravnih mjera i radnji propisanih zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, preduzme i sljedeće upravne mjere i radnje:

- naredi izvršavanje planiranih i drugih potrebnih radova, čije bi neizvršenje prouzrokovalo štetne posljedice;
- naredi obustavu: čiste sječe, sječe velikog intenziteta i druge protivpravne sječe stabala, krčenja šume; ispaše, kresanja grana i sakupljanja lišća, prometa vozilima izvan šumskih saobraćajnica, protivpravnog sakupljanja šumskih proizvoda;
- naredi obnovu sastojina u kojima je izvršena čista sječa ili sječa velikog intenziteta;
- naredi sanaciju sastojina;
- privremeno oduzme protivpravno posječeno drvo, drvo protivpravno stavljeno u promet i druge protivpravno prisvojene ili proizvedene šumske proizvode, kao i sredstva i predmete kojima su izvršene ove radnje;
- naredi sprovođenje utvrđenih mjera na zaštiti šuma i zaštiti od požara;
- u hitnim slučajevima, u kojima bi nastupila šteta po opšti interes, naredi mjere za sprječavanje štete;
- naredi uklanjanje smeća i ostalog otpada iz šume i sa šumskog zemljišta;
- zabrani izvođenje šumskih radova pravnim i fizičkim licima koja ne ispunjavaju stručno-tehničke, tehnološke i druge uslove predviđene ovim zakonom;
- preduzima mjere u cilju sprječavanja protivpravnog prisvajanja šuma i protivpravne izgradnje objekata;
- predlaže mjere u cilju otklanjanja utvrđenih nepravilnosti u pogledu sprovođenja koncesionih i drugih ugovora o korišćenju šuma, kao i oduzimanje prava korišćenja šuma u državnoj svojini.

XIV. KAZNENE ODREDBE

Član 88

Novčanom kaznom od pedesetstrukog do dvjestopedesetstrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) ne izvrši sanaciju šuma, odnosno šumskog zemljišta u skladu sa članom 36 stav 1 ovog zakona;
- 2) se ne pridržava posebnih mjera zaštite šuma koje naredi Ministarstvo (član 45 stav 1);
- 3) loži otvorenu vatru u šumi ili na šumskom zemljištu ili odlaže predmete koji mogu prouzrokovati požar osim na mjestima određenim za tu namjenu (član 46 stav 1);
- 4) za šume i šumska zemljišta koja su izložena povećanoj opasnosti od požara ne primjenjuje posebne mjere za sprječavanje i pripremu za gašenje požara (član 46 stav 3);
- 5) vrši sječu stabla bez prethodne doznake (član 53 stav 1), odnosno bez donijetog rješenja za sječu ili u suprotnosti sa tim rješenjem (član 55 stav 1);
- 6) vrši pomjeranje drvnih sortimenata od mjesta sječe bez prethodnog prijema drvnih sortimenata (član 56 stav 1);
- 7) šumsku infrastrukturu gradi bez programa gazdovanja šumama i izvođačkog projekta ili u suprotnosti sa tim dokumentima (član 58 stav 1).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu, odnosno fizičko lice novčanom kaznom od petostrukog do dvadesetstrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori.

Za prekršaj iz stava 1 tač. 2, 3, 5 i 6 ovog člana, pored novčane kazne, učiniocu će se izreći i zaštitna mjera oduzimanja predmeta.

Član 89

Novčanom kaznom od dvadesetstrukog do dvjestostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) postupi suprotno zabrani iz člana 33 tač. 3 i 5 do 10 ovog zakona, osim ako sakuplja nedrvne šumske proizvode u nekomercijalne svrhe;
- 2) vrši pašu u šumi, odnosno na šumskom zemljištu na način koji ugrožava funkcije šuma, na površinama koje za pašu nijesu određene u izvođačkom projektu (član 40 stav 1);
- 3) gradi trajne ili privremene objekte u šumi, odnosno na šumskom zemljištu bez odobrenja nadležnog organa uprave ili suprotno tom odobrenju (član 41);
- 4) u šumi, na šumskom zemljištu ili na goletima odlaže otpad ili ga ne ukloni (član 42 st. 1 i 2);
- 5) ne ukloni otpad koji su odložila nepoznata lica (član 42 stav 3);
- 6) u šumi upotrebljava sredstva za zaštitu bilja suprotno članu 43 ovog zakona;
- 7) nakon sječe i izvoza drvnih sortimenata iz šume ili nakon sanacije štete u šumi, na osnovu stručnih uputstava nadležnog organa uprave, ne uspostavi šumski red ili ne preduzme druge mjere (član 44 stav 1);
- 8) preventivno ne djeluje, suzbija ili ne učestvuje u gašenju požara u svojoj šumi, odnosno šumi koju koristi (član 46 stav 4);
- 9) ne izvrši radove na uzgoju šuma srazmjerno vrsti i obimu sječe, u skladu sa rješenjem za sječu odnosno izvođačkim projektom ili godišnjim programom gazdovanja (član 50 st. 1 i 2);
- 10) ne obavijesti nadležni organ uprave o izvršenoj sječi, u roku od tri dana od dana izvršene sječe (član 56 stav 3);
- 11) stavi u promet drvene sortimente bez izdatog uvjerenja o porijeklu (član 56 stav 5);
- 12) šumske puteve koristi suprotno uslovima koje utvrdi nadležni organ uprave (član 59 stav 2);

13) bez ugovora vrši komercijalno sakupljanje nedravnih šumskih proizvoda (član 63 stav 2);

14) vrši stručne poslove u šumarstvu, a ne ispunjava uslove za vršenje tih poslova (član 67 stav 1).

Za prekršaj iz stava 1 tačka 14 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od dvadesetostrukog do dvjestastrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu, a fizičko lice za prekršaj iz stava 1 tač. 1 - 13 ovog člana novčanom kaznom od petostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori.

Za prekršaj iz stava 1 tač. 2, 4, 5, 6, 8, 10 i 12 ovog člana ovlašćeno lice fizičkom licu može naplatiti novčanu kaznu na licu mjesta u dvostrukom iznosu minimalne zarade u Crnoj Gori.

Za prekršaj iz stava 1 tač. 1, 11 i 13 ovog člana, pored novčane kazne, učiniocu će se izreći i zaštitna mjera oduzimanja predmeta.

Član 90

Novčanom kaznom od petostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj fizičko lice, ako:

1) suprotno zabrani iz člana 33 tačka 6 ovog zakona vrši sakupljanje nedravnih proizvoda u nekomercijalne svrhe;

2) na zahtjev čuvara šuma ne pokaže ličnu ispravu kojom se utvrđuje identitet i omogući mu pregled vozila i tovara kojima se prevozi ili prenosi drvo, mjesta, osim stanova, na kojima se može nalaziti drvo i onemogući privremeno oduzimanje bespravno posječenog drveta i predmeta kojim je izvršeno krivično djelo ili prekršaj (član 34 stav 2);

3) vrši kresanje grana ili korišćenje opalog lišća u državnoj šumi, odnosno na šumskom zemljištu bez odobrenja nadležnog organa uprave (član 40 stav 2) ili u suprotnosti sa propisom iz člana 40 stav 3 ovog zakona;

4) postupi suprotno zabrani iz člana 64 stav 1 ovog zakona ili bez odobrenja vlasnika, odnosno korisnika šuma postupi suprotno zabrani iz stava 2 istog člana.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana ovlašćeno lice fizičkom licu može naplatiti novčanu kaznu na licu mjesta u dvostrukom iznosu minimalne zarade u Crnoj Gori.

XV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Uvjerenje o porijeklu drvnih sortimenata

Član 91

Uvjerenje o porijeklu iz člana 56 stav 5 ovog zakona najdalje do prijema Crne Gore u Evropsku uniju izdavaće nadležni organ uprave.

Planski dokumenti za šume i šumarstvo

Član 92

Nacionalna inventura šuma izvršiće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Nacionalna šumarska politika donijeće se u roku od pet godina od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Strategija će se donijeti u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Planovi razvoja šuma donijeće se u roku od pet godina od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Programi gazdovanja šumama donijeće se u roku od dvije godine od dana donošenja planova razvoja šuma.

Do donošenja planskih dokumenata iz st. 4 i 5 ovog člana šumama će se gazdovati na osnovu opštih i posebnih osnova koje su donijete do stupanja na snagu ovog zakona.

Uspostavljanje informacionog sistema

Član 93

Informacioni sistem će se uspostaviti u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona

Polaganje stručnog ispita za vršenje stručnih poslova u šumarstvu

Član 94

Lica zaposlena kod nadležnog organa uprave koja su do stupanja na snagu ovog zakona obavljala stručne poslove, a nemaju položen stručni ispit, dužna su da stručni ispit polože u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Započeti postupci i stečena prava

Član 95

Korisnici šuma koji šume koriste na osnovu zaključenih ugovora do stupanja na snagu ovog zakona dužni su da svoje poslovanje usaglase sa ovim zakonom, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ugovori o korišćenju šuma zaključeni do dana stupanja na snagu ovog zakona važe do isteka rokova utvrđenih tim ugovorima.

Rok za donošenje propisa

Član 96

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se podzakonski akti donešeni na osnovu Zakona o šumama ("Službeni list RCG", br. 55/00).

Prestanak važenja zakona

Član 97

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o šumama ("Službeni list RCG", br. 55/00).

Stupanje na snagu

Član 98

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

IZMENE

Član 78 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona kojima su propisane novčane kazne za prekršaje

*Zakon je objavljen u "Službenom listu CG", br. 40/2011 od
8.8.2011. godine.*

Član 78

U **Zakonu o šumama** ("Službeni list CG", br. 74/10) u članu 88 uvodna rečenica stava 1 mijenja se i glasi:

"Novčanom kaznom od 2.500 eura do 15.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:".

U stavu 2 riječi: "od petostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori" zamjenjuju se riječima: "od 300 eura do 1.200 eura".

U članu 89 uvodna rečenica stava 1 mijenja se i glasi:

"Novčanom kaznom od 1.200 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:".

U stavu 2 riječi: "od dvadesetostrukog do dvjestostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori" zamjenjuju se riječima: "od 800 eura do 5.000 eura".

U stavu 3 riječi: "od petostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori" zamjenjuju se riječima: "od 300 eura do 1.200 eura".

Stav 4 mijenja se i glasi:

"Za prekršaj iz stava 1 tač. 2, 4, 5, 6, 8, 10 i 12 ovog člana fizičkom licu izriče se kazna prekršajnim nalogom u iznosu od 100 eura."

U članu 90 uvodna rečenica stava 1 mijenja se i glasi:

"Novčanom kaznom od 300 eura do 1.200 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice, ako:".

Stav 2 mijenja se i glasi:

"Za prekršaj iz stava 1 ovog člana fizičkom licu izriče se kazna prekršajnim nalogom u iznosu od 100 eura."